

Luonnos 2.6.2021

Hallituksen esitys Eduskunnalle terveydensuojelulain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksellä ehdotetaan muutettavaksi terveydensuojelulain nojalla tehtävän valvonnan maksullisuutta. Toiminnanharjoittajilta perittäisiin jatkossa veroluonteinen vuotuinen valvonnan perusmaksu, joka olisi määrältään 150 euroa. Esityksellä myös täsmennettäisiin, mitkä toimijat olisivat ilmoitusvelvollisia terveydensuojelulain nojalla. Perusmaksu perittäisiin lain liitteessä mainituilta ilmoitusvelvollisilta toiminnanharjoittajilta. Eräät toimijat, joiden toiminta on pienimuotoista, jäisivät tämän ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle, eikä näiltä myöskään perittäisi mainittua perusmaksua. Ilmoitusvelvollisista ja valvonnan perusmaksuvelvollisista toimijoista säädetäisiin tarkemmin lain liitteessä. Lisäksi lain muutoksenhakusäännöstä päivitetäisiin vastamaan yleislainsäädäntöön muutoksenhakua koskevia uudistuksia.

Terveydensuojeluvalvonnan ja elintarvikevalvonnan perusmaksuja koskeva sääntely yhtenäistettäisiin esityksellä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2022 samaan aikaan kuin elintarvikelain (297/2021) 72 §:ää aletaan soveltaa.

Sisällys

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 ASIAN TAUSTA JA VALMISTELU.....	3
1.1 TAUSTA.....	3
1.2 VALMISTELU	3
2 NYKYTILA JA SEN ARVIOINTI	4
2.1 LAINSÄÄDÄNTÖ	4
2.2 KÄYTÄNTÖ	5
2.3 NYKYTILAN ARVIOINTI	6
3 TAVOITTEET	7
3.1 TERVEYDENSUOJELULAKI.....	7
4 EHDOTUKSET JA NIIDEN VAIKUTUKSET	7
4.1 KESKEISET EHDOTUKSET	7
4.2 PÄÄASIAALLISET VAIKUTUKSET.....	8
4.3 VAIKUTUKSET VIRANOMAISTEN TOIMINTAAN	10
4.4 YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET	10
4.5 YHTEISKUNNALLISET VAIKUTUKSET	10
5 MUUT TOTEUTTAMISVAIHTOEHDOT	10
5.1 VAIHTOEHDOT JA NIIDEN VAIKUTUKSET.....	10
5.2 ULKOMAIDEN LAINSÄÄDÄNTÖ JA MUUT ULKOMAILLA KÄYTETYT KEINOT.....	11
6 LAUSUNTOPALAUTE	11
7 SÄÄNNÖSKOHTAISET PERUSTELUT	11
7.2 TERVEYDENSUOJELULAKI.....	11
8 TOIMEENPANO JA SEURANTA	18
9 VOIMAANTULO.....	19
10 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	19
LAKIEHDOTUS.....	21
1. LAKI TERVEYDENSUOJELULAIN MUUTTAMISESTA	21
LIITE.....	24

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Terveydensuojelulain (763/1994) tarkoituksena on väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen. Lain tavoitteena (1 §) on myös ennalta ehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka saattavat aiheuttaa terveystahetta. Terveydensuojeluviranomaisen tehtävänä on alueellaan edistää ja valvoa terveydensuojelua siten, että asukkaille turvataan terveellinen elinympäristö.

Terveydensuojelulain mukaista valvontaa toteutetaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen tekemällä suunnitelmallisella ja terveystahettaepäilyihin perustuvalla valvonnalla. Terveydensuojeluviranomainen valvoo suunnitelmallisella ennakoivalvonnalla laissa säädettyjä ilmoitusvelvollisia kohteita. Viranomaisen tekemistä tarkastuksista peritään kunnan taksan mukainen maksu siten kuin terveydensuojelulaissa säädetään. Ilmoitusmenettelyä ja suunnitelmallista valvontaa on kevennetty 11.11.2016 voimaan tulleella lailla terveydensuojelulain muuttamisesta (942/1996) sekä tämän myötä valtakunnallisen terveydensuojelun valvontaohjelman päivittämisellä. Maksullisuutta koskevan sääntelyn uudistamisella pyritään edistämään kuntien toimintavapautta palvelujen järjestämisessä siten, että yksityiskohtaisesta resurssien ohjaamisesta voitaisiin siirtyä tavoiteltujen tulosten ohjaamiseen.

Vuoden 2015 hallituksen strategisessa ohjelmassa todettiin, että lupa- ja valvontaviranomaistoiminnassa siirrytään kohti kustannusvastaavuutta. Lakeina, joissa voitaisiin siirtyä kustannusvastaavuuteen, mainittiin esimerkkinä elintarvikelaki ja terveydensuojelulaki.

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollon lakeja ovat elintarvikelaki (297/2016), eläinlääkintähuoltolaki (920/2009), terveydensuojelulaki (763/1994) ja tupakkalaki (549/2016). Ympäristöterveydenhuollon valvontaa toteuttavat ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueista annetun lain (410/2009) mukaiset kuntien tai kuntien yhteistoiminta-alueiden valvontayksiköt, joissa on vähintään 10 henkilötyövuotta vastaavat henkilöresurssit.

Suomen Kuntaliitto ry. ja kuntien ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköt ovat esittäneet, että ympäristöterveydenhuollon lakeja yhdenmukaistettaisiin, jotta niiden ohjaus ja soveltaminen olisi helpompaa ja käytännöt saataisiin valtakunnallisesti yhdenmukaisemmaksi.

1.2 Valmistelu

Esitysehdotus on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä lain soveltamisen kannalta keskeisten viranomaisten kanssa.

Maa- ja metsätalousministeriön elintarvikelaiksi ja laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta annettavan hallituksen esityksen (MMM019:00/2020) valmistelussa mukana olleet terveydensuojelulain valvontamaksuja koskevat säännökset on mainitun esityksen lausuntokierroksen jälkeen siirretty esityksestä sosiaali- ja terveysministeriön erilliseen valmisteluun terveydensuojelulaissa säädettyjen ilmoitusvelvollisuuksien, jotka ovat perustana uuden veroluonteisen valvontamaksun perimiselle, täsmentämiseksi (lain liitteenä).

Esitys on ollut lausunnolla x.-x.2021 välisen ajan lausuntopalvelu.fi-palvelussa. Säädösvalmistelun kuulemisohjeiden mukaan (<http://kuulemisopas.finlex.fi/>) kirjallisten lausuntojen antamiseen varataan aikaa vähintään kuusi viikkoa ja laajoissa hankkeissa vähintään kahdeksan viikkoa. Lausuntoaika on aihetta pidentää, jos se ajoittuisi yleiseen lomakauteen. Lausuntoaika voi perustellusta syystä olla edellä mainittua lyhyempi. Lausuntoaika on ollut neljä viikkoa, koska esitys on jo aiemmin ollut elintarvikelain

kokonaisuudistuksen aiempien valmisteluvaiheiden yhteydessä lausunnolla (HE 262/2018 vp ja HE 3/2021 vp).

Esityksestä on pyydetty lausunnot (listaus lausunnonantajista).

Esitys on käsitelty kuntatalouden ja – hallinnon neuvottelukunnassa x.x.2021.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa: <http://valtioneuvosto.fi/hankkeet> (hankenumero STM184:00/2020).

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Lainsäädäntö

Terveysuojelulaki

Terveysuojeluvallonnasta säädetään terveysuojelulaissa. Terveysuojeluun liittyvistä viranomaistehtävistä huolehtii lain mukaan kunnan tai ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen tehtävään määräämä monijäseninen toimielin alaisine viranhaltijoineen.

Ilmoituksenvaraisten tai hyväksymistä edellyttävien toimintojen valvonta perustuu viranomaisen tekemään valvontasuunnitelmaan sekä vireille tulleisiin terveyshaittaepäilyihin. Terveysuojelun valvontasuunnitelma laaditaan kunnassa tai ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella. Valvontasuunnitelma on laadittava siten, että valvonta on laadukasta, riskiperusteista ja terveyshaittoja ehkäisevää. Valvontasuunnitelmassa tulee ottaa soveltuvin osin huomioon keskusvirastojen laatimat ympäristöterveydenhuollon ja terveysuojelun valtakunnalliset valvontaohjelmat. Riskiarvioinnin perusteella kunta määrittää valvontakohteisiin toimeenpantavan säännöllisen valvonnan tarpeen. Valvontasuunnitelman mukaisesta suunnitelmallisesta valvonnasta kunta perii tarkastuskohtaisen maksun.

Terveysuojeluviranomainen tekee suunnitelmallista ennakoivalvontaa ilmoituksen tehneisiin ja terveysuojelulain nojalla hyväksytyihin kohteisiin. Suunnitelmallisen valvonnan lisäksi terveysuojeluviranomainen tekee valvontaa terveyshaittaepäilyjen johdosta. Terveyshaittaepäilyjen johdosta valvontaa tehdään myös muihin kuin suunnitelmallisen valvonnan kohteisiin, kuten esimerkiksi asuntoihin.

Voimassa olevan lain mukaan kunnan on perittävä suunnitelmallisesta valvonnasta toiminnanharjoittajalta hyväksymänsä taksan mukainen maksu käsittelemistään ilmoituksista ja hakemuksista sekä kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista, näytteenotosta, tutkimuksista ja myöntämistään todistuksista. Terveyshaittaepäilyihin liittyvistä muista tarkastuksista ja muista suoritteista, kuten mittauksista, näytteenotosta ja muista vastaavista selvityksistä voidaan periä maksu ensimmäistä tarkastusta lukuun ottamatta. Vesiepidemiat selvitetään kunnan omalla kustannuksella.

Ympäristöterveydenhuolto

Aikaisempina vuosina keskusvirastojen valtakunnallisissa valvontaohjelmissa esitettiin vaatimuksia teoreettisesti lasketusta valvontatarpeesta kohderyhmittäin. Vaatimukset olivat lähtökohtaisesti huomattavasti suuremmat kuin se, mitä kunnat pystyivät käytettävissä olevilla resursseilla toteuttamaan. Keskimäärin alle puolet valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisesta suunnitelmallisesta valvonnasta voitiin toteuttaa lisäämättä kunnan valvontaviranomaisen resursseja merkittävästi. Valtiontalouden tarkastusvirasto otti jälkiseurantaraportissaan: Ympäristöterveydenhuolto 07/2014 sisältyvässä tuloksellisuustarkastuskertomuksessa esille ongelman, jossa valtio ohjaa ja asettaa tavoitteet, mutta kunnat rahoittavat valvonnan. Tarkastuskertomuksessa todettiin, että ympäristöterveydenhuoltoa ohjataan epärealistisilla valvontatavoitteilla. Tarkastuskertomuksessa todettiin, että paikallista valvontaa kyetään kuitenkin resursseihin nähden toteuttamaan kohtuullisen hyvin, vaikka valtakunnallisen valvontaohjelman

mukaisen suunnitelman tavoitteisiin ei ole aina päästy. Terveydensuojelulain 11.11.2016 voimaan tulleella muutoksella muutettiin terveydensuojelulain ilmoitusvelvollisuuteen ja suunnitelmalliseen valvontaan liittyviä säännöksiä muun muassa kumoamalla kuntien valvontasuunnitelman sisältöön liittyviä pakollisia säännöksiä. Näin lisättiin kuntien harkintavaltaa valvonnan toteuttamisessa.

Terveydensuojeluvalvontaan liittyvät maksut peritään kunnissa nykyisin suoriteperusteisesti. Tarkastaja käy kohteessa, minkä jälkeen kunta perii maksun tarkastuksesta hyväksymänsä taksan mukaisesti. Tarkastukseen katsotaan kuuluvaksi tarkastukseen valmistautuminen, tarkastusaika ja tarkastuspöytäkirjan kirjoittaminen. Myös toiminnanharjoittajan tekemän ilmoituksen tai hakemuksen käsittelystä peritään erillinen maksu. Viranomaisen antama ohjeistus, koulutus, tiedottaminen taikka muut vastaavat toimenpiteet eivät kuulu nykyisin maksullisuuden piiriin.

Aiemmin voimassa olleen tupakkalain (693/1976) mukaan kunta peri elinkeinonharjoittajilta hyväksymänsä taksan mukaisia maksuja kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista ja näytteenotosta. Lisäksi kunta peri tupakkatuotteiden myyntiluvan hakijalta myyntiluvasta hyväksymänsä taksan mukaisen maksun sekä myyntiluvan haltijalta vuosittaisen myyntipistekohtaisen valvontamaksun. Tarkastuksia ja näytteenottoa koskevat maksut sekä myynnin vuotuinen valvontamaksu olivat valtiosääntöoikeudelliselta luonteeltaan veroluontoisia maksuja, mitä kuvataan hallituksen esityksessä eduskunnalle tupakkalaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 15/2016 vp, s. 50–51). Sääntely ei kuitenkaan vastannut verolaille asetettuja vaatimuksia. Vuonna 2016 voimaan tulleessa tupakkalaissa myynnin vuotuisesta valvontamaksusta säädetään niin, että sääntely täyttää aiempaa selvemmin verolle perustuslaissa säädetyt edellytykset. Maksua ei enää peritä valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista tai näytteenotosta, vaan kaikki tupakkalain mukaisen valvonnan kustannukset katetaan vuotuisista valvontamaksuista saatavilla tuloilla.

Elintarvikelain kokonaisuudistuksessa (297/2021) on säädetty elintarvikevalvontaan vastaavanlainen vuosittainen valvonnan perusmaksu kuin tässä esityksessä ehdotetaan. Elintarvikelain suunnitelmallisen valvonnan kohteilta peritään vuosittainen 150 euron valvonnan perusmaksu ja tarkastuksista taksan mukaiset tarkastusmaksut. Vuosittaisesta valvonnan perusmaksusta on vapautettu yleishyödylliset yhteisöt ja kyläkaupat sekä toimijat, jotka harjoittavat pienimuotoista toimintaa EU-lainsäädännön nojalla annettujen kansallisten säännösten mukaisesti.

2.2 Käytäntö

Terveydensuojelu

Terveydensuojelun valvontakohteita tarkastettiin vuonna 2019¹ kylpylöitä ja uimahalleja 348 kpl yleisiä uimarantoja 1334 kpl, asetuksen (1352/2015) mukaisia talousvettä toimittavia laitoksia 520 kpl, pieniä talousvettä toimittavia laitoksia 154 kpl, oppilaitoksia 1061 kpl, päiväkoteja 1125 kpl ja kauneushoitoloita, tatuointi- ja lävistyspalveluja 605 kpl. Yhteensä tarkastuksia tehtiin terveydensuojeluvalvonnassa 12313 kpl 9675 eri toimipaikkaan. Suunnitelmallisia tarkastuksia edellä mainituista oli 62 %. Tarkastukset kirjataan ympäristöterveydenhuollon yhteiseen kohdetietojärjestelmään.

Terveydensuojelulain mukaista valvontaa tehtiin vuonna 2019 noin 240 htv, josta suunnitelmallisen valvonnan osuus on ollut työpanoksesta noin 30 %. Suunnitelmallisen valvonnan kohteisiin kohdistuu kuitenkin myös ei-suunnitelmallista valvontaa, joten näihin kohteisiin kohdistuva kokonaistyöpanos on edellistä suurempi. Terveydensuojeluun käytetty työpanos oli noin 45 % ympäristöterveydenhuollon valvontahenkilöstön työpanoksesta (VTO 2017). Terveydensuojeluvalvonnasta aiheutuvat kustannukset ovat arviolta noin 20 miljoonaa €.

---

¹ Terveydensuojeluvalvonnan tilastotiedot ovat vuodelta 2019, koska koronapandemia on vaikuttanut vuoden 2020 terveydensuojeluvalvontaan, eivätkä nämä tiedot kuvaa valvonnan tavanomaista tasoa.

Terveydensuojeluvalvonnan valvontamaksut ovat perustuneet valvottavan kohteen tarkastamiseen kuluvaan työaikaan ja muihin kuluihin siten, että esimerkiksi kahden tunnin tarkastuksesta peritään noin 100–150 € maksu. Tarkastusajat vaihtelevat 0,5–16 h riippuen kohteesta ja tarkastukseen tarvittavasta ajasta. Kohteita tarkastetaan tiheimmillään noin 2–3 kertaa vuodessa ja harvimmillaan noin 5 vuoden välein taikka vain terveyshaittaepäilyjen perusteella. Kunta tai ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue voi päättää valvontakohteeseen liittyvän terveydellisen riskin perusteella, miten ja kuinka usein suunnitelmallista valvontaa tehdään.

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollon vuotuiset kustannukset kunnille ovat yhteensä noin 85–115 miljoonaa €. Valtionosuuden tarkkaa määrää ei voida laskea, mutta sen arvioidaan kattavan noin 30 miljoonaa euroa. Toimijoilta peritään valvontamaksuja 5–10 miljoonaa €, eli noin 5–10 % kokonaiskustannuksista katettiin maksutuotoilla. Valtionosuuksien ja valvontamaksujen jälkeen kuntien maksettavaksi jää ympäristöterveydenhuollossa noin 50–70 miljoonaa €. Terveydensuojeluvalvonnassa toiminnanharjoittajilta perittävistä maksuista suuri osuus on kunnan sisäistä laskutusta, sillä suuri osa terveydensuojelun valvontakohteista on kunnan ylläpitämiä, kuten uimahallit, uimarannat, koulut ja päiväkodit.

Valvontamaksuissa on eroja valvontayksiköiden välillä, koska maksuista päätetään kunnissa ja ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella. Ympäristöterveydenhuollon maksut vaihtelevat valvontayksiköittäin siten, että esimerkiksi suurten vesilaitosten ilmoituksista peritään vuosittain noin 300–1 000 € maksu ja pienistä kohteista, kuten kauneushoitoloista noin 100–300 € noin neljän vuoden välein. Maksujen pitää vastata enintään suoritteen tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia. Valvontayksiköt ovat arvioineet tuntitaksan olevan noin 40–80 €.

2.3 Nykytilan arviointi

2.3.1 Terveydensuojelulain valvonnan maksullisuus

Ympäristöterveydenhuollon valvontaa ohjataan valtakunnallisesti lainsäädännön lisäksi keskusvirastojen (Valvira ja Ruokavirasto) laatimilla valvontaohjelmilla, joissa kuvataan muun muassa valvonnan periaatteita, painopistealueilta ja valvontatarvetta.

Ympäristöterveydenhuollon lakeja muutettiin vuonna 2006 siten, että ympäristöterveydenhuollon keskusviranomaisten tulee laatia ympäristöterveydenhuollon yhteinen valvontaohjelma, joka ohjaa keskusviranomaisten omien toimialakohtaisten valvontaohjelmien laadintaa. Lisäksi kuntien tulee laatia kunkin lain mukainen oma kunnallinen valvontasuunnitelma, jotka yhdistetään kunnassa yhteiseksi ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaksi. Valvontasuunnitelman laatimisessa tulee ottaa soveltuvien osin huomioon valtakunnallinen valvontaohjelma paikallisten tarpeiden mukaisesti. Samassa yhteydessä edellä mainittujen lakien mukaisten kuntien toimeenpanemien suoritteiden maksullisuutta laajennettiin siten, että kuntien tulee periä maksu edellä mainitun valvontasuunnitelmaan sisältyvistä säännöllisistä tarkastuksista, näytteenotosta ja tutkimuksista.

Uudistuksen tavoitteena oli yhdenmukaistaa keskusviranomaisten toimeenpanemaa kuntien valvonnan ohjausta sekä parantaa ympäristöterveydenhuollon valvonnan suunnitelmallisuutta. Lisäksi tavoitteena oli turvata kunnan ympäristöterveydenhuollon voimavaroja nykyistä paremmin. Ympäristöterveydenhuollon valvonnan maksullisuuden laajentamista pohtinut työryhmä esitti muistiossaan (STM työryhmämuistio 2003:30), että suunnitelmallisen valvonnan maksullisuudella tulotaisiin keräämään 60 % valvonnan kustannuksista toiminnanharjoittajilta.

Valvonnan maksullisuus on nykyisen lainsäädännön mukaan sidottu suunnitelmalliseen valvontaan siten, että suunnitelmallisesti tehdystä tarkastuksesta voidaan laskuttaa tuotantokustannuksiin perustuva maksu kunnan hyväksymän taksan mukaisesti.

Ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntöön tehdyt muutokset eivät ole johtaneet toivottuun maksukertymään. Valvonnassa peritään pieniä ja yksittäisiä maksuja, joiden maksutuotot jäävät vaatimattomiksi, noin 10 % kokonaiskustannuksista.

Suunnitelmallisen valvonnan suoritteista perittävä maksullisuus ohjaa osaltaan myös tekemään niitä valvontasuoritteita, joista maksu voidaan periä. Koska maksuja on voitu periä erityisesti tarkastuksista, ei ohjauksen ja neuvonnan sekä muiden ei-maksullisten valvontakeinojen rooli valvonnan välineenä ole kehittynyt riittävästi. Valvonnan maksullisuuden tulisi ohjata valvontaa siten, että käytettäisiin kulloinkin vaikuttavinta ja tarkoituksenmukaisinta valvonnan muotoa.

3 Tavoitteet

3.1 Terveystoimintalaki

Esityksen tavoitteena on parantaa kuntien terveystoimintalainvalvonnan kustannusvastaavuutta ja yhdenmukaistaa ympäristöterveydenhuollon lakeja valvonnan maksullisuudessa. Maksulla turvataan kunnan toimintakykyä siten, että kunnalla on paremmat mahdollisuudet tehokkaaseen valvontaan ja palvelun tarjoamiseen ja sitä kautta edistetään valvonnan yhdenmukaisuutta valtakunnallisesti.

Lisäksi on tarkoituksena edistää kuntien toimintavapautta palvelujen järjestämisessä siten, että maksullisuus mahdollistaisi käyttämään valvonnan keinoja nykyistä monipuolisemmin. Myös terveystoimintalain ilmoitusvelvollisuutta täsmennettäisiin tarkkarajaisemmaksi.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.2 Terveystoimintalaki

Ehdotuksen lähtökohtana olisi kattaa vuosittaisella valvonnan perusmaksulla sellaisen suunnitelmallisen valvonnan kuluja, jonka suoriteperusteista taksoittamista olisi vaikea määrittää tai johon suoriteperusteinen maksu ei muutoin soveltuisi. Vuosittaiseen perusmaksuun sisältyviä valvontatoimenpiteitä olisivat esimerkiksi toiminnanharjoittajalle tarjottava koulutus ja annettu ohjeistus sekä talousveden, uimaveden ja allasveden valvontaan liittyvien valvontatutkimusohjelmien, seurantakalenterien ja näytteenottosuunnitelmien laatiminen sekä esimerkiksi vesiepidemioiden selvittämiseen liittyvä työ.

Ulkopuolisten asiantuntijoiden tekemät valvontaa tukevat toimenpiteet laskutettaisiin kuitenkin erikseen, kuten esimerkiksi näytteiden analysoinnin laskuttaisi laboratorio yleensä suoraan toiminnanharjoittajalta ja toimeksiannon saaneen ulkopuolisen asiantuntijan tekemät tutkimukset laskuttaisi ulkopuolinen asiantuntija suoraan toiminnanharjoittajalta tai viranomaisen välityksellä toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

Suunnitelmallisen valvonnan maksullisuuden lähtökohtana olisi se, että valvontaan liittyvien maksujen määrä vastaisi likimain valvonnasta aiheutuneita kustannuksia, mutta maksun ei edellytettäisi vastaavan täsmällisesti vain kyseisen kohteen tarkastamisesta aiheutuneita kustannuksia niin kuin nykyisin.

Muun kuin suunnitelmallisen valvonnan maksut perittäisiin vastaavalla tavalla kuin voimassa olevassa laissa siten, että ne määriteltäisiin kunnan taksassa ja maksut vastaisivat enintään valvonnan tuottamisesta aiheutuneita kuluja.

Terveydensuojelulain suunnitelmallisesta valvonnasta perittäisiin jatkossa kunnan taksan mukaisten valvontamaksujen lisäksi vuosittainen valvonnan perusmaksu. Valvonnan perusmaksu olisi kiinteä 150 € lain liitteessä mainituille suunnitelmallisen valvonnan piiriin kuuluville toiminnoille ja se perittäisiin vuosittain. Ilmoitusten ja hakemusten käsittelystä, tarkastuksista, asiakirjatarkastuksista, näytteenotoista ja tutkimuksista perittäisiin kunnan hyväksymän taksan mukainen maksu, joka olisi suhteutettu tarkastukseen käytettävään aikaan. Näin riskialttiimmat valvontakohteet, joihin kohdistuu eniten valvontatarvetta, maksaisivat valvonnasta yhä eniten ja vähäriskisemmät sekä ne, jotka omavalvonnallaan panostavat terveysriskien hallintaan, voisivat säästää valvontamaksuista. Täten toiminnanharjoittajan, joka on terveydensuojeluvalvonnan perusmaksuvelvollinen, maksettavaksi tulisi vuosittain vähintään esityksellä ehdotettu 150 €:n perusmaksu.

Valvonnan perusmaksun ulkopuolelle jäisivät sellaiset pienimuotoiset toimijat, joille vuosittainen valvonnan perusmaksu olisi ilmeisen kohtuuton suhteessa toiminnasta syntyvään valvonta- ja ohjaustarpeeseen. Valvonnan perusmaksun ulkopuolelle jäisivät esimerkiksi kauneudenhoitoon liittyvät toiminnot, pienimuotoinen majoitustoiminta ja pienet uimarannat. Lisäksi valvonnan perusmaksun ulkopuolelle jäisivät lain 13 §:n 1 momentin 6 kohdan tarkoitetut ilmoituksenvaraiset toiminnot, joilta terveydensuojeluviranomainen on oman harkintansa perusteella edellyttänyt terveydensuojeluilmoitusta. Näiltä kaikilta perittäisiin kuitenkin valvonnasta kunnan taksan mukaiset valvontamaksut.

Lisäksi ehdotetaan täsmennettäväksi myös terveydensuojelulain ilmoitusvelvollisuutta koskevaa 13 §:ää, jotta ilmoitusvelvollisuus ja siihen liittyvä valvonnan perusmaksuvelvollisuus olisi tarkemmin määriteltävissä.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

4.2.1.1 Kuntataloudelliset vaikutukset

Voimassa oleva lainsäädäntö edellyttää valvontamaksujen perimistä ja valvontamaksut on otettu käyttöön kaikissa kunnallisissa valvontayksiköissä. Maksukertymä on jäänyt kuitenkin pieneksi. Vaikka ympäristöterveydenhuollon valvonnalla on pitkä historia, valvonnan maksullisuus on suhteellisen uusi asia, mikä on ollut osaltaan syynä kuntien varovaiseen laskuttamiseen. Tarkastuskohtaiset maksut ovat pieniä ja maksukertymät heikosti ennakoitavissa. Kunnat eivät ole aina myöskään laskuttaneet kunnallisia toimijoita, mikä on osaltaan vähentänyt maksukertymää. Terveydensuojeluvalvonnassa kunnan sisäisen laskutuksen osuuden on arvioitu olevan noin puolet maksukertymästä.

Valvontamaksuilla katetaan tällä hetkellä vain noin 10–15 % ympäristöterveydenhuollon valvonnan kaikista kustannuksista. Muutoin valvontaa tehdään verovaroin. Toisaalta suuri osa nimenomaan terveydensuojelulain mukaisista valvontakohteista on ollut kunnan omaa toimintaa, jolloin valvontamaksut ovat olleet tulonsiirtoa momentilta toiselle, eivätkä ne tältä osin varsinaisesti ole lisänneet kunnan kokonaistuloja, mutta ovat kuitenkin osaltaan turvanneet ympäristöterveydenhuollon taloudellista asemaa kunnan sisäisessä rahanjaossa.

Kunnan taloussuunnittelussa ja rahatoimen hoidossa keskeinen tekijä on ennakoitavuus, mikä luo edellytykset pitkäjänteiselle toiminnalle. Kiinteä vuosittainen perusmaksu helpottaisi osittain taloussuunnittelua ja yhteistoiminnan järjestämistä valvonnan perusmaksun puitteissa. Kunnan talouden kokonaisuuden kannalta on lisäksi huomattava, että tehokkaasti ja monipuolisesti hoidetulla valvonnalla terveyshaittojen ennaltaehkäisy saattaa merkitä huomattavia säästöjä esimerkiksi home- ja kosteusvaurioiden sekä ruokamyrkytys- ja vesiepidemioiden torjunnassa.

4.2.1.1 Yritystaloudelliset vaikutukset

Ehdotuksen lähtökohtana olisi kattaa vuosittaisella valvonnan perusmaksulla sellaisen suunnitelmallisen valvonnan kuluja, jonka suoriteperusteista taksoittamista olisi vaikea määrittää tai johon suoriteperusteinen maksu ei muutoin soveltuisi. Vuosittaiseen perusmaksuun sisältyviä valvontatoimenpiteitä olisivat esimerkiksi toiminnanharjoittajalle tarjottava koulutus ja annettu ohjeistus sekä talousveden, uimaveden ja allasveden valvontaan liittyvien valvontatutkimusohjelmien, seurantakalenterien ja näytteenottosuunnitelmien laatiminen sekä esimerkiksi vesiepidemioiden selvittämiseen liittyvä työ.

Ulkopuolisten tekemät valvontaa tukevat toimenpiteet laskutettaisiin kuitenkin erikseen, kuten esimerkiksi näytteiden analysoinnin laskuttaisi laboratorio yleensä suoraan toiminnanharjoittajalta ja toimeksiannon saaneen ulkopuolisen asiantuntijan tekemät tutkimukset laskuttaisi ulkopuolinen asiantuntija suoraan toiminnanharjoittajalta taikka viranomaisen kautta toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

Suunnitelmallisen valvonnan maksullisuuden lähtökohtana olisi se, että valvontaan liittyvien maksujen määrä vastaisi likimain valvonnasta aiheutuneita kustannuksia, mutta maksun ei edellytettäisi vastaavan täsmällisesti vain kyseisen kohteen tarkastamisesta aiheutuneita kustannuksia niin kuin nykyisin.

Muun kuin suunnitelmallisen valvonnan maksut perittäisiin vastaavalla tavalla kuin voimassa olevassa laissa siten, että ne määriteltäisiin kunnan taksassa ja maksut vastaisivat enintään valvonnan tuottamisesta aiheutuneita kuluja.

Terveydensuojelulain valvontamaksut

Vuonna 2019 terveydensuojelulain valvonnasta perittiin maksuja yhteensä noin 2,1 miljoonaa €. Suunnitelmallisen valvonnan osuus maksuista oli noin 1,9 miljoonaa € (n. 90 % maksuista) ja muun kuin suunnitelmallisen valvonnan maksujen osuus oli noin 0,2 miljoonaa € (n. 10 % maksuista). Suunnitelmallisen valvonnan maksullisuus ei ole toistaiseksi lisännyt maksutuloja toivotulla tavalla. Maksullisuudella on kuitenkin turvattu osaltaan valvontajärjestelmän resurssit.

Ehdotettujen muutosten myötä terveydensuojelun suunnitelmallisen valvonnan maksutulojen arvioidaan kasvavan noin 2–3 miljoonalla eurolla noin 4–5 miljoonaan euroon. Tämän arvioidaan kattavan noin 60–80 % terveydensuojelun suunnitelmallisen valvonnan kuluista, mikä mahdollistaisi valvonnan toteuttamista nykyistä kattavammin. Myös nykyistä tehokkaampi toiminnanharjoittajien omavalvonnan tukeminen ja eri valvontakeinojen soveltaminen helpottuisi. Terveydensuojelulain valvonnan toimintaedellytysten parantaminen mahdollistuisi, jos mainitut tulokertymät käytettäisiin kunnassa ympäristöterveydenhuollon resursointiin.

Valvontamaksut ovat olleet tähän asti verrattain pieniä (keskimäärin 240 €/valvontakohte), eivätkä maksut ole riittäneet kattamaan valvonnan kuluja. Suurimmat terveydensuojelulain nojalla suunnitelmallisesti valvottavat kohteet ovat talousvettä toimittavat laitokset, uimarannat sekä kylpylät ja uimahallit. Tällaisten kohteiden vuosittaiset maksut ovat olleet keskimäärin noin 400–1 000 € vuodessa. Muiden kohteiden maksut ovat olleet tätä pienempiä riippuen valvontatarpeesta. Kuitenkin esimerkiksi koulujen ja oppilaitosten valvonta voi toisinaan työllistää hyvinkin paljon erityisesti sisäilmaongelmatilanteissa. Kauneudenhoitolan tai muun ihon käsittelyn valvontamaksu on ollut noin 100–200 €/kerta ja kyseiset kohteet tarkastetaan noin 3–4 vuoden välein. Nämä pienimuotoiset toiminnot vapautettaisiin vuotuisesta valvonnan perusmaksusta.

Ne toiminnanharjoittajat, joihin ei kaikkina vuosina kohdistu suoria tarkastustoimenpiteitä, hyötyisivät valvontajärjestelmästä kuitenkin siten, että heillä olisi mahdollisuus saada viranomaisen ohjausta oman toimintansa tueksi. Lisäksi toiminnanharjoittajat hyötyvät siitä, kun viranomainen huolehtii, että kukaan ei saa kilpailuetua terveydensuojeluun liittyvien velvoitteiden laiminlyönnistä. Toimiva valvontajärjestelmä vaikuttaa myös toimialan yleiseen maineeseen.

Esitysehdotuksella parannettaisiin terveydensuojeluvalvonnasta perittyjen maksujen kustannusvastaavuutta. Lähtökohtaisesti jo nykyisenkin lainsäädännön nojalla vuodesta 2006 lukien valvonnan kustannukset ovat kuuluneet elinkeinonharjoittajien maksettaviksi. Ennen tätä valvonta järjestettiin pääasiassa verovaroin. Koska kunnat ovat nykyisen lainsäädännön nojalla laskuttaneet toiminnanharjoittajia ja toimijoita maltillisesti, eikä valvontakustannusten kustannusvastaavuus ole noussut 10–15 % korkeammaksi, on maksujärjestelmää perusteltua tehostaa esityksen mukaisesti. Kunnat ovat myös elinkeinopoliittisista syistä voineet subventoida alueensa elinkeinonharjoittajia, mikä on havaittavissa suhteellisen pieninä maksukertyminä ja tuntitaksoina. Yrityskohtaiset maksut kasvaisivat valvonnan perusmaksun verran, eli 150 € vuodessa. Näin ollen vuosimaksuvelvollisten toiminnanharjoittajilta perittävien maksujen kokonaismäärä kasvaisi.

4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Terveydensuojelulain toimeenpanon ja sen perusteella tehtävän viranomaisvalvonnan tulee olla laadukasta, riskiperusteista ja haittoja ennaltaehkäisevää. Säännöllisen valvonnan tulee olla hyvin suunniteltua, riskiperusteisesti kohdennettua ja käytettävissä oleviin resursseihin nähden mahdollisimman monipuolista ja vaikuttavaa.

Esitysehdotuksella turvattaisiin kunnan mahdollisuus ylläpitää ympäristöterveydenhuollon valvontaa tehostamalla valvonnan maksullisuuden toteutumista ja parantamalla maksukertymän ennakoitua. Valvonnan resursseja voitaisiin täten kohdentaa jatkossa entistä selkeämmin niihin valvontatoimenpiteisiin ja -keinoihin, joiden vaikuttavuus on mahdollisimman hyvä.

4.4 Ympäristövaikutukset

Esityksellä arvioidaan olevan positiivinen vaikutus elinympäristön terveellisyyden näkökulmasta. Valvontamaksuja koskeva muutos ohjaisi valvontaa nykyisestä tarkastussuoritteisiin ohjaavasta maksullisuudesta kohti monipuolisempaa, eri valvonnan keinoja hyödyntävään valvontaan, minkä oletetaan lisäävän valvonnan vaikuttavuutta myös haittojen ennaltaehkäisyssä. Ehdotus antaisi taloudellisen mahdollisuuden hyödyntää paremmin muita valvonnan keinoja niissä tilanteissa, joissa tarkastus ei ole välttämättä tehokkain valvonnan muoto, vaan esimerkiksi toimintaan liittyviin riskeihin vaikuttaminen jo suunnitteluvaiheessa tai toiminnanharjoittajan ohjaus ja neuvonta.

4.5 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Viranomaisten velvollisuutena on omilla toimillaan varmistaa, että toiminnanharjoittajat täyttävät heitä koskevat velvoitteet. Toiminnanharjoittajan ensisijaisesta velvollisuudesta omavalvonnan toteuttamiseen säädetään jo voimassa olevassa kansallisessa lainsäädännössä. Valvonnan kehittämisellä tuetaan näitä periaatteita muun muassa parantamalla viranomaisten resursseja ja mahdollisuuksia tukea toiminnanharjoittajien omavalvontaa myös muutoin kuin tarkastustoiminnalla.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Esityksen valmistelussa on ollut myös esillä vaihtoehto, jossa terveydensuojelun valvontamaksujen perimistä olisi jatkettu suoriteperusteisesti siten kuin voimassaolevassa laissa säädetään ottaen huomioon

terveydensuojelun valvontakohteiden monimuotoisuus sekä hankalat rajapinnat sen suhteen, mitkä valvontakohteet kuuluvat ilmoitusvelvollisuuden ja siihen liittyvän valvonnan perusmaksun piiriin. Tällöin valvonnan maksukertymä pysyisi nykyisellä varsin pienellä tasolla. Lisäksi valvonnan maksullisuuden periaate olisi tällöin erilainen kuin muissa ympäristöterveydenhuollon laeissa, elintarvikelaissa ja tupakkalaissa.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

Terveydensuojelulain mukaisen valvonnan maksullisuus muissa maissa

Terveydensuojelulain mukainen valvontamaksujärjestelmä ei ole yleinen Euroopassa. Useimmissa maissa ei valvontamaksuja kerätä lainkaan. Jos valvontamaksuja kerätään, ne liittyvät usein toimiluvan tai rekisteröinnin maksullisuuteen tai terveydensuojelurikkomukseen liittyvään seuraamukseen.

Ruotsi

Ruotsissa on lähes samanlainen valvontamaksujärjestelmä kuin Suomessa. Ympäristö- ja terveydensuojelulaissa (Miljöbalken) säädetään, että kunnan valvontaviranomainen voi periä maksun suorittaessaan valvontaa.

Valvontataksan määrittelyn ja laskutavan ohjeistavat Ruotsin kunnat ja maakäräjät (Sveriges Kommuner och Landsting;SKL), joka on Kuntaliittoa vastaava elin. Valvontamaksun määräytyminen perustuu omakustannushintaan. Valvontamaksu kohdistuu ilmoitus- ja hyväksymismenettelyyn sekä itse valvontaan. Taksa voi rakentua tuntitaksaan perustuvana tai riskinarviointiin pohjautuvana vuosimaksuna. SKL:n ohjeistukseen liittyvät laskentamenettelyt, joiden mukaan valvontamaksu määräytyy. Vuosimaksun ohella voi olla myös tuntitaksaan perustuva valvontamaksu kohteille, joita ei säännöllisesti tarkasteta.

Maksun kerääminen ei ole pakollista vaan kukin kunta voi päättää, kerääkö se maksuja vai ei. Käytännössä kaikki kunnat eivät kerää valvontamaksuja. Valvontamaksuja keräävissä kunnissa valvontaa on voitu tehostaa ja kehittää.

Norja

Myös Norjassa on lähes vastaava terveydensuojelun valvontajärjestelmä kuin Suomessa. Laissa kansanterveystyöstä (Lov om folkehelsearbeid) on säädetty ympäristöterveysvalvonta kunnan tehtäväksi. Norjassa on saman tyyppinen terveydensuojeluun liittyvä ilmoitus- ja luvanvaraisuus kuin Suomessa. Ilmoitusvelvollisia tai luvanvaraisia toimintoja ovat muun muassa koulut, päiväkodit, uimahallit, tatuointiliikkeet, kauneushoitolat ja solariumit.

Terveydensuojeluviranomaiset voivat tehostaa antamiaaan määräyksiä uhkasakoilla ja terveystrikkomuksista voidaan myös määrätä maksettavaksi sakko.

6 Lausuntopalaute

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.2 Terveydensuojelulaki

13 §. Ilmoitusvelvollisuus.

Voimassa olevan lain ilmoitusvelvollisuutta koskevan 13 §:n 1 momenttia täsmennettäisiin ilmoitusvelvollisuuden osalta tarkkarajaisemmaksi. Ilmoitusvelvolliset toiminnot kuuluvat terveydensuojeluviranomaisen suunnitelmallisen valvonnan piiriin, mutta terveydensuojeluviranomainen voi

itse arvioida toiminnan terveydellisen riskin perusteella, miten suunnitelmallista valvontaa toteutetaan. Tyypillinen tapa toteuttaa suunnitelmallista valvontaa, on valvontakohteisiin tehtävät säännölliset tarkastukset, mutta suunnitelmallista valvontaa voidaan toteuttaa myös muutoin.

Momentin 1 kohdan viittaus majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annettuun lakiin (308/2016) ehdotetaan muutettavaksi siten, että ilmoitusvelvollisuus koskisi majoitustoimintaan tarkoitettua tilan käyttöönottoa. Kohta muutettaisiin siten, että ilmoitusvelvollisuus ei tarkoittaisi ainoastaan majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain tarkoittamaa majoitusliikettä, vaan ilmoitusvelvollisuus koskisi myös sellaista ei-ammattimaista majoitustoimintaa silloin, kun se tapahtuu erikseen majoitustoimintaan varatussa tilassa. Momentin 2 kohdan yleiskäsite 'uimala' ehdotetaan muutettavaksi termiksi 'maauimala'. Momentin 3 kohdan ilmoitusvelvollisuutta ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että 'kerho' muutettaisiin lasten ja nuorten kokoontumiseen liittyväksi toiminnaksi. Lisäksi 3 kohtaa ehdotetaan täydennettäväksi siten, että siihen lisättäisiin taiteen perusopetusta ja vapaata sivistystyötä järjestävät oppilaitokset. Momentin 5 kohtaa ehdotetaan täsmennettävän siten, että ilmoitusvelvollisuus koskisi jatkossa solariumpalveluja, ihoa rikkovaa toimintaa ja kauneushoitoloita. Momentin 6 kohdan sanamuotoa täsmennettäisiin siten, että sillä tarkoitettaisiin muita kuin 1–5 kohdassa tarkoitettuja toimintoja. Muutoin momentti pysyisi ennallaan. Lain liitteenä olevalla taulukolla ehdotetaan säädettäväksi tarkemmin ilmoitusvelvollisista kohteista.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi toiminnanharjoittajalle velvollisuus ilmoittaa toiminnan oleellisen muuttamisen lisäksi myös toiminnan päättymisestä. Ilmoittamalla toiminnan päättymisestä viranomaisiin saisi tiedon toiminnan poistumisesta suunnitelmallisen valvonnan ja siihen liittyvän maksullisuuden piiristä. Vuosittaisen valvontamaksun periminen lopetettaisiin ilmoitusta seuraavan kalenterivuoden alusta lukien. Muutoin momentti säilyisi ennallaan.

Pykälän 3 momentti pysyisi ennallaan.

50 §. Valvonnan perusmaksu. Voimassa olevan lain maksullisuutta koskeva 50 § ehdotetaan muutettavaksi kokonaan. Pykälän nimike 'Maksut' korvattaisiin muutetun pykälän sisältöä vastaavalla nimikkeellä 'Valvonnan perusmaksu'. Muutetussa pykälässä ehdotetaan säädettäväksi kunnan suorittamasta suunnitelmallisesta valvonnasta vuosittain perittävästä valvonnan perusmaksusta. Pykälä olisi uusi ja sillä korvattaisiin kokonaan lain nykyinen 50 §, mikä siirrettäisiin soveltuvin osin uudeksi 50 a §:ksi.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi vuosittain perittävän valvonnan perusmaksun piiriin kuuluvista toiminnoista ja maksun suuruudesta, joka olisi 150 euroa vuodessa. Jatkossa kunta perisi valvonnan perusmaksun toiminnanharjoittajalta niistä ilmoitusvelvollisista toiminnoista, jotka luettelaisiin lain liitteenä olevassa taulukossa. Näitä kohteita olisivat lain 13 §:n 1 momentin 1–4 kohdan ja 18 a §:n mukaan ilmoitusvelvolliset kohteet sekä 18 §:ssä tarkoitettua luvanvaraisen toiminnan kohteet.

Valvonnan perusmaksua ei perittäisi niistä toiminnoista, joista kunnan terveydensuojeluviranomainen on edellyttänyt ilmoitusta lain 13 §:n 1 momentin 6 kohdan nojalla, koska kyseinen ilmoitusvelvollisuus perustuu pitkälti kunnan viranomaisen omaan harkintaan. Valvonnan perusmaksua ei myöskään perittäisi lain liitteessä mainituista pienimuotoisista ilmoitusvelvollisista toiminnoista. Kohdan 5 mukaiset toiminnot vapautettaisiin kokonaisuudessaan valvonnan perusmaksusta. Näiltä toiminnanharjoittajilta perittäisiin kuitenkin valvonnasta lain 50 a §:ssä tarkoitettua kunnan taksan mukaiset maksut.

Ehdotuksen lähtökohtana olisi kattaa vuosittaisella valvonnan perusmaksulla sellaisen valvonnan kuluja, jonka suoriteperustaista taksoittamista olisi vaikea määrittää tai johon suoriteperustainen maksu ei sovellu. Vuosittaiseen perusmaksuun sisältyviä valvontatoimenpiteitä olisivat esimerkiksi monimuotoisen viranomaistyön kehittäminen, toiminnanharjoittajalle tarjottava koulutus ja annettava ohjeistus sekä talousveden, uimaveden ja allasveden valvontaan liittyvien valvontatutkimusohjelmien, seurantakalenterien ja näytteenottosuunnitelmien laatiminen sekä vesiepidemioiden selvittämiseen liittyvä työ ja näytteenotto.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi maksun perimisestä niissä tilanteissa, kun yhdellä toiminnanharjoittajalla on samassa toimipaikassa useita terveydensuojelulain mukaisia ilmoituksenvaraisia toimintoja. Näissä tilanteissa maksu perittäisiin toiminnanharjoittajalta vain kertaalleen. Tällainen kohde olisi

esimerkiksi hotelli, jossa voi olla majoitustoiminnan lisäksi esimerkiksi yleisölle avoin kuntosali. Jos yhdellä toiminnanharjoittajalla on kuitenkin useita toimipaikkoja, joissa on terveydensuojelulain mukaisia ilmoituksenvaraisia ja suunnitelmallisen valvonnan piiriin kuuluvia toimintoja, perittäisiin valvonnan perusmaksu toimipisteiden lukumäärän mukaisesti. Tällaisia kohteita olisivat esimerkiksi kunnalliset päiväkodit, joihin valvonta- ja tarkastustoiminta joudutaan toteuttamaan jokaiseen erikseen.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi valvontamaksun perimisestä kalenterivuoden alussa. Momentissa ehdotetaan säädettäväksi myös siitä, että valvontakohteesta, josta tehdään ilmoitus kesken kalenterivuotta, ei perittäisi perusmaksua kyseiseltä kalenterivuodelta. Vastaavasti momentissa ehdotetaan säädettäväksi vuosittaisen valvonnan perusmaksun perimisen päättymisestä. Maksun perimisen päättymisen edellytyksenä olisi toiminnanharjoittajan ilmoitus toiminnan loppumisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta. Ilmoituksen jälkeen seuraavan kalenterivuoden alusta lukien ei enää perittäisi valvonnan perusmaksua.

50 a §. *Terveydensuojeluvälvonnasta perittävät muut maksut.* Pykälällä korvattaisiin voimassa olevan lain viivästyskorkoa koskeva 50 a §. Pykälä vastaisi pääosin sisällöltään nykyistä maksuja koskevaa 50 §:ää, missä säädetään suoriteperusteisista maksuista, joita kunta perii hyväksymänsä taksan mukaisesti. Myös pykälän nimike muutettaisiin vastaamaan sen uutta sisältöä.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi maksullisista toiminnoista. Kunta perisi hyväksymänsä taksan mukaisen maksun 13 ja 18 a §:ssä tarkoitetun ilmoituksen ja 18 §:ssä tarkoitetun hyväksymistä koskevan hakemuksen käsittelystä sekä 20 §:n 3 momentissa tarkoitetun riskinarvioinnin hyväksymisestä sekä näihin kohteisiin kohdistuvista suunnitelmallisista tarkastuksista, näytteenotoista ja tutkimuksista. Maksu perittäisiin myös 13 §:n ja 18 a §:n nojalla tehtyjen ilmoitusten sekä 18 §:n nojalla tehdyn hakemuksen perusteella annettujen määräysten välvonnasta. Toiminnan keskeyttämistä ja päättymistä koskevien ilmoitusten käsittely olisi maksutonta.

Ilmoituksella, josta perittäisiin maksu, tarkoitettaisiin sellaista ilmoitusta, jossa perustetaan uusi suunnitelmalliseen valvontaan kuuluva toiminto, toimipaikka tai -tila. Lisäksi maksullisella ilmoituksella tarkoitettaisiin tilannetta, jossa toiminnanharjoittaja vaihtuu tai toiminnassa tapahtuu oleellisia muutoksia. Maksullisella ilmoituksella ei kuitenkaan tarkoitettaisi sellaista tilannetta, jossa esimerkiksi yrityskauppojen johdosta toiminnanharjoittaja pysyy samana, mutta vain omistaja vaihtuu. Toiminnan keskeyttämistä ja päättymistä koskevien ilmoitusten käsittelystä ei perittäisi maksua.

Tarkastuksella tarkoitettaisiin tarkastusta, jossa tarkastaja käy kohteessa ja se voi sisältää myös tutustumista kohteen asiakirjoihin. Tarkastuksella tarkoitettaisiin lisäksi myös esimerkiksi mobiililaitteen välityksellä etänä tehtävää tarkastusta. Etänä tehtävät tarkastukset tulisivat pääasiassa kyseeseen vain silloin, kun kohteeseen on tehty aikaisemmin paikan päällä tarkastus ja valvontakohteeseen on tarkastajalle entuudestaan tuttu.

Asiakirjatarkastuksella tarkoitettaisiin tarkastusta, jonka valvontaviranomainen tekee tarkastelemalla tietoja muualla kuin valvontakohteeseen kuuluvassa. Asiakirjatarkastus voidaan tehdä tilanteissa, joissa tarkastus ei edellytä tarkastuskohteen olosuhteiden havainnointia eikä valvontakohteeseen paikan päällä käymisellä saada lisäarvoa asian selvittämiseen tai valvontakohteesta ei voida tarkastaa kohteeseen käymällä. Asiakirjatarkastuksen tulisi kohdistua tiettyä asiaa tai asiakokonaisuutta koskevan yksiselitteisen tiedon selvittämiseen. Asiakirjatarkastuksia olisivat esimerkiksi kotirauhan piirissä olevan ilmoitusvelvollisen toiminnan toiminnanharjoittajan antaman selvityksen tarkistaminen. Asiakirjatarkastuksilla ei kuitenkaan tarkoitettaisi esimerkiksi viranomaisen antamaa ohjausta ja neuvontaa tai lausuntojen antamista.

Kunnan taksan mukainen maksu perittäisiin voimassa olevan lain mukaisesti myös asuntoon tai muuhun oleskelutilaan liittyvästä, muusta kuin ilmoituksenvaraiseen tai hyväksymistä edellyttävään toimintaan kohdistuvasta välvonnasta, kaivon omistajalta silloin, kun kysymys ei ole 16 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettusta talousvettä toimittavasta laitoksesta, ympäristönsuojelulain 17 luvussa tarkoitetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisen välvontaan liittyvistä tarkastuksista, lain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettusta tarkastuksesta ja todistuksen antamisesta tai säteilylain 173 §:ssä tarkoitetun solariumlaitteen

tarkastuksesta. Voimassa olevan lain lisäksi myös ruumiiden kuljettamista koskevan sopimuksen voimaansaattamisesta annetussa asetuksessa (226/1989) tarkoitetut ruumiin siirtoon liittyvät viranomaistoimet olisivat jatkossa maksullisia sekä lain 42 §:n mukaiset hautaamisesta aiheutuvan terveyshaitan valvontaan liittyvät tehtävät.

Pykälän 2 momentin mukaan kunnan tulisi määritellä 1 momentissa tarkoitetusta valvonnasta perittävät maksut siten, että ne vastaisivat enintään valvonnan tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia. Kunnan terveydensuojeluviranomaisen teettäessä tutkimuksia tai selvityksiä ulkopuolisella asiantuntijalla tai analysoitaessa näytteitä laboratoriossa, kustannukset perittäisiin asiakkaalta enintään todellisten kustannusten mukaisina. Kyseinen säädös vastaisi voimassa olevan lain säännöstä. Viranomaistoiminnan ulkopuoliset maksut, kuten esimerkiksi näytteiden analysointiin liittyvät kustannukset tai ulkopuolisten asiantuntijoiden tekemät selvitykset perittäisiin erikseen, yleensä näytteen analysoineen laboratorion taikka ulkopuolisen asiantuntijan toimesta suoraan toiminnanharjoittajalta tai muulta maksuvelvolliselta.

Pykälän 3 momentti vastaisi sisällöltään nykyisen 50 §:n 6 momenttia. Momentin mukaan valtio korvaisi kunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston kuntien toimeenpantavaksi ohjaamista tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka on laissa säädetty viraston tehtäviksi tai jotka liittyvät viraston ohjeiden valmisteluun.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin valtion suoritteista. Niiden osalta noudatettaisiin sitä, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään. Kyseinen säädös vastaisi voimassa olevan lain sääntelyä.

50 b §. *Maksujen perintä ilman tuomiota tai päätöstä sekä viivästyskorke.* Pykälä olisi kokonaan uusi. Pykälä vastaisi sisällöltään uuden elintarvikelain 74 §:ää ja osittain voimassa olevan lain 50 § ja 50 a §:ää.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi maksujen perimisestä ilman tuomiota. Säännös vastaisi nykyisen lain 50 §:n 5 momenttia. Säännöksen mukaan lain 50 ja 50 a §:ssä tarkoitetut maksut olisivat suoraan ulosottokelpoisia ja niiden perinnästä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että viivästyneelle määrälle saisi periä vuotuista viivästyskorkeoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan, jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä. Eräpäivä voisi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan toimenpiteen suorittamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi. Säännös vastaisi sisällöltään nykyistä 50 a §:ää.

Uutena asiana pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi maksun palauttamisesta ja sille maksettavasta korosta. Jos maksu palautetaan maksuunpanon oikaisun tai muutoksenhaun johdosta, palautettavalla maksulle maksettaisiin pykälän 3 momentin mukaan veronkantolain (11/2018) 37 §:ssä säädetty korko maksupäivästä takaisinmaksupäivään.

50 c §. *Valvonnan perusmaksun oikaisu.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä koskien valvonnan perusmaksun oikaisua sekä maksuvelvollisen hyväksi, että maksun saajan hyväksi vastaavalla tavalla kuin esimerkiksi alkoholilain 77 ja 78 §:ssä ja uuden elintarvikelain 76 §:n 2 ja 3 momentissa.

Pykälän 1 momentin mukaan valvonnan perusmaksua koskeva päätös olisi oikaistava, jollei asiaa ole valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu, jos maksuvelvolliselta on peritty valvontamaksu aiheuttomasti taikka valvontamaksu tai osa siitä on maksuvelvollisen sitä aiheuttamatta jäänyt määräämättä virheen vuoksi tai sen johdosta, ettei asiaa ole joltakin osin tutkittu. Tällainen tilanne voisi olla esimerkiksi tilanne, jossa toiminta on päätynyt ja toiminnanharjoittajan ilmoituksesta huolimatta toiminnanharjoittajalta on peritty maksu.

Pykälän 2 momentin mukaan oikaisu voitaisiin 1 kohdassa tarkoitettussa asiassa tehdä kolmen vuoden kuluessa maksun määräämisestä seuraavan kalenterivuoden alusta ja 2 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jolloin maksu määrättiin tai olisi pitänyt määrätä.

56 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos sertifioijan momentissa mainittujen säännösten 'nojalla tekemään päätökseen' aiemman sanamuodon sijasta säännöksissä 'tarkoitettuun päätöksen' saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Momenttiin lisättäisiin oikaisuvaatimusmenettelyn piiriin kuuluviin asioihin lain 50 §:ssä tarkoitettu valvonnan perusmaksu, mitä koskeva oikaisun määräaika lisättäisiin myös momenttiin. Valvonnan perusmaksun määräämistä koskevassa asiassa oikaisuvaatimus olisi tehtävä kolmen vuoden kuluessa maksun määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin viimeistään 60 päivän kuluttua päätöksen tiedoksisaannista. Muutoin momentti pysyisi ennallaan.

Pykälän 2 ja 3 momentissa oleva viite hallintolainkäyttölakiin (586/1996) korvattaisiin viittauksella uuteen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (808/2019).

Pykälän 3 momentista poistettaisiin tarpeettomana valituslupaa koskeva säännös, koska uudessa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa on yleiset valituslupasäännökset, joita sovellettaisiin jatkossa. Viittaus 15 §:ssä tarkoitettua kiellon tai rajoituksen muutoksenhakuun ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana, koska 15 §:ssä jo itsessään on viittaus 51 §:ssä tarkoitettuun terveyshaitan poistamiseen tai ehkäisemiseen.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että lain 51 ja 52 §:ssä tarkoitettuja määräyksiä on kuitenkin noudatettava heti valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää. Nykyinen 4 momentti poistettaisiin laista tarpeettomana. Uudessa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun laissa on lähtökohtana se, että alkuperäisen päätöksen tehneellä hallintoviranomaisella on oikeus valittaa ensi asteen hallintotuomioistuimen päätöksestä, jolla viranomaisen hallintopäätös on kumottu tai sitä on muutettu. Viranomaisen valitusoikeudesta ei olisi täten enää tarpeen säätää erikseen. Poiketen siitä, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään, on tarpeen säätää määräysten noudattamisesta muutoksenhausta huolimatta ottaen huomioon määräysten luonteen terveyshaitan poistamiseksi ja rajoittamiseksi (51 §) sekä laitoksen toimintahäiriön tai laajalle alueelle levinneen terveyshaitan rajoittamiseksi tai poistamiseksi (52 §).

Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että taksan osalta viitattaisiin lain 50 a §:ään nykyisen 50 §:n sijaan. Momentti ei olisi enää aineellinen muutoksenhakusäännös, jonka mukaan muutosta haetaan siten kuin kuntalaissa säädetään, vaan sanamuoto muutettaisiin viittaussäännökseksi kuntalakiin 'muutoksenhausta säädetään kuntalaissa'.

Liite. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi liitetaulukko, jossa omassa sarakkeessaan lueteltaisiin terveydensuojelulain 13 §:n mukaiset ilmoitusvelvolliset toiminnot sekä ilmoitusvelvolliset tai hyväksymistä edellyttävät talousvettä toimittavat laitokset ja toisessa sarakkeessa mainituista ne, jotka olisivat lain 50 §:n mukaan valvonnan perusmaksuvelvollisia. Valvonnan perusmaksuvelvollisia olisivat ne toiminnot, jotka olisivat laajuudeltaan ja terveydelliseltä riskiltään sellaisia, että vuosimaksu olisi valvontatarpeeseen nähden oikeasuhtainen. Toiminnot olisivat liitteen taulukossa ryhmitelty lain 13 §:n 1 momentin mukaisiin ryhmiin ja lisäksi talousvettä toimittavat laitokset olisivat omana ryhmänään. Ilmoitus- ja vuosimaksuvelvollisuus koskisi kiertäviä toimintoja samalla tavalla kuin yhdessä toimipaikassa toimivia. Näissä ilmoitus tehtäisiin toiminnon kotipaikkakunnassa. Ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle rajattuja toimintoja valvotaan tarvittaessa terveyshaittaepäilyjen perusteella ja tarkastuksista peritään suoriteperusteiset maksut siten kuin lain 50 a §:ssä ehdotetaan säädettäväksi.

Kohdan 1 ilmoitusvelvollista ja valvonnan perusmaksuvelvollista majoitustoimintaa ehdotetaan olevan hotellit, hostellit, (kuten retkeilymajat, retkeilyhotellit, kesähotellit) huoneistohotellit, motelli ja matkustajakodit. Kyseiset kohteet ovat majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetussa laissa (308/2006) tarkoitettua ammattimaista majoitustoimintaa. Näissä käy paljon asiakkaita ja lisäksi näihin sisältyy usein

terveydensuojelulain mukaan myös muuta terveydensuojelulain mukaan ilmoitusvelvollista oheistoimintaa, kuten saunatiloja ja vastaavia. Tähän ryhmään katsottaisiin kuuluvaksi myös satamaan pysyvästi ankkuroidut laivat, joissa harjoitetaan majoitustoimintaa. Lisäksi ilmoitusvelvollista ja valvonnan perusmaksuvelvollisia olisivat lomakeskukset ja leirintäalueet, joissa on majoitustiloja sekä varuskuntien kasarmit.

Ilmoitusvelvolliseksi, mutta ei valvonnan perusmaksuvelvolliseksi toiminnaksi, katsottaisiin pienimuotoisempi lyhytaikainen majoitustoiminta silloin, kun majoitukseen on kuitenkin varattu erilliset tilat. Tällaisia toimintoja olisivat esimerkiksi aamiaismajoitustoiminta, maatilamatkailun yhteydessä tapahtuva majoitus sekä tilapäiseen majoittamiseen tarkoitetut asuntolat, yömajat sekä täysihoitolat. Ilmoitusvelvolliseksi toiminnaksi katsottaisiin myös ne internetin majoituspalvelusivujen kautta tarjottavat huoneistot, jotka on hankittu ja varattu nimenomaan majoitustoimintaan, eikä kyse ole yksityishenkilön omassa käytössä olevasta tilasta. Laajimmillaan tällainen toiminta vastaa ammattimaista majoitustoimintaa.

Ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle rajattaisiin sellainen majoitustoiminta, joka perustuu asuinhuoneen huoneenvuokrasopimukseen asuinhuoneen vuokrauksesta annetun lain (481/1995) mukaisesti. Tällaisia olisivat esimerkiksi ne tilanteet, joissa huoneistohotellin huoneisto vuokrataan asuinkäyttöön. Ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle rajattaisiin myös oppilaitosten asuntolat, koska kyse on oppilaiden asunnoista. Asuntolan käyttö kesähotellina olisi kuitenkin ilmoitus- ja valvonnan perusmaksuvelvollista toimintaa. Kuljetukseen liittyvä majoitus rajattaisiin myös ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle.

Ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle rajattaisiin yritysten, säätiöiden, urheilu- ja metsästysseurojen, yhdistysten ja vastaavien omalle henkilöstölleen, omille työntekijöilleen tai omille jäsenilleen tarkoitettu loma-asunto tai muu majoitustila. Jos tilaa kuitenkin tarjotaan myös ulkopuolisten käyttöön majoitushuoneistona, edellyttäisi tällainen toiminta ilmoituksen tekemistä.

Yksityishenkilön omassa käytössä olevan asunnon tai loma-asunnon tarjoaminen majoitusta varten välitysmarkkinoiden kautta tai suoraan asiakkaalle rajattaisiin ilmoituksenvaraisuuden ulkopuolelle. Ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle rajattaisiin myös henkilöiden tai ryhmien majoittaminen lyhyeksi ajaksi tiloihin, jotka eivät ole varsinaisesti majoittumiseen tarkoitettuja. Tällaisia olisivat esimerkiksi koululaisten tai urheilu- ja muihin tapahtumiin osallistuvien majoittuminen koulujen liikuntatiloihin, parakkeihin tai teltoihin.

Kohdan 2 ilmoitusvelvolliseksi ja valvonnan perusmaksuvelvolliseksi toiminnoiksi ehdotetaan säädettäväksi yleisölle avoimet kuntosalit ja sellaiset yleisölle avoimet liikuntatilat, joissa on useampi kuin yksi liikuntaan tarkoitettu tila. Myös liikuntatila, jossa on katsomotilat urheilutapahtuman seurantaan varten, olisi valvonnan perusmaksuvelvollista toimintaa. Tällaisia olisivat esimerkiksi jäähallit tai urheiluhallit, joissa on erilliset katsomotilat.

Valvonnan perusmaksun ulkopuolelle ehdotetaan rajattavaksi myös urheiluseurojen omat liikuntatilat, jos tilaa vuokrataan satunnaisesti ulkopuolisille. Myös toiminnan pienimuotoisuuden vuoksi yhden salin liikuntatilat rajattaisiin valvonnan perusmaksun ulkopuolelle.

Vastaavasti taloyhtiöiden, työpaikkojen ja muiden vastaavien vain näiden käyttöön tarkoitettujen liikuntatilat eivät olisi ilmoitus- eikä valvonnan perusmaksuvelvollista toimintaa.

Vain hotellin asiakkaiden käyttöön rajattu kuntosali tai muu liikuntatila ei ole erikseen ilmoituksenvarainen, koska kyse ei ole yleisölle avoimesta kuntosalista tai liikuntatilasta.

Ilmoitus- ja valvonnan perusmaksuvelvolliseksi toiminnaksi ehdotetaan yleisölle avointa saunaa, joita olisivat esimerkiksi kaikille avoimet pelkästään saunomiseen tarkoitettut tilat sekä saunalautta, talviuimapaikan tai uimarannan sauna. Hotellin, kylpylän, uimahallin tai muun ilmoituksenvaraisen toiminnan yhteydessä oleva ja vain kyseisen toiminnan asiakkaille tarkoitettu sauna sisällytetään kyseisen päätoiminnan mukaiseen ilmoitukseen ja siitä perittävään valvonnan perusmaksuun.

Ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle ehdotetaan rajattavaksi kokoontumishuoneistojen, työpaikkojen ja taloyhtiöiden saunat. Näihin voidaan kohdistaa valvontatoimia terveyshaittaepäilyjen perusteella.

Ilmoitus- ja valvonnan perusmaksuvelvollista toimintaa olisivat kylpylät, uimahallit ja maauimalat. Hotellin allasosasto rinnastetaan yleisölle avoimeen uimahalliin, kun allasosasto oheistiloineen on muidenkin kuin hotellivieraiden käytettävissä.

Yleisölle avoimet uimarannat ovat ilmoituksenvaraisia. Lisäksi uimaveden laadusta ja hoidosta sekä direktiivin 76/160/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/7/EY, jäljempänä *uimavesidirektiivi*, mukainen uimaranta olisi ilmoitus- ja valvonnan perusmaksuvelvollinen. Muut yleiset uimarannat olisivat ilmoitusvelvollisia, mutta näistä ei perittäisi valvonnan perusmaksua.

Kohdan 3 ilmoitusvelvolliseksi ja valvonnan perusmaksuvelvolliseksi toiminnaksi ehdotetaan säädettäväksi varhaiskasvatuslain 2 §:n mukainen päiväkotitoiminta sekä esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta, lukio-opetusta ja korkeakoulutusta järjestävät oppilaitokset.

Lisäksi lasten ja nuorten kokoontumiseen liittyvä toiminta (kerhotoiminta, nuorisotilat, leirikeskukset, aamu- ja iltapäiväkerhot ja avoin varhaiskasvatus toiminta) olisivat ilmoitusvelvollista, mutta näiltä ei perittäisi valvonnan perusmaksua. Samoin taiteen perusopetusta tai vapaata sivistystyötä järjestävä oppilaitos tai opetuspaikan käyttöönotto olisi ilmoitusvelvollista, mutta ei valvonnan perusmaksuvelvollista. Opetuksen järjestämispaikalla tarkoitettaisiin esimerkiksi yleissivistävän, ammatillisen tai korkeakoulutuksen pidon tilapäisiä väistötiloja tai yksittäisiä koulun ulkopuolisia opetukseen tarkoitettuja tiloja. Jos toiminta jatkuu tilapäiseksi tarkoitettussa tilassa yli kolme vuotta, tulisi se tällöin katsoa jo pysyväksi opetustilaksi.

Ryhmäperhepäiväkoti, jossa useampi perhepäivähoitaja on järjestänyt toimintansa erillisessä siihen varatussa tilassa, olisi ilmoitusvelvollista, mutta tästä ei perittäisi valvonnan perusmaksua. Perhepäivähoito hoitajan kotona ehdotetaan rajattavaksi ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle. Perhepäivähoito on pienimuotoista ja hoito järjestetään yleensä hoitajan omassa asunnossa. Joskus lapsimäärästä riippuen kotiin voi tulla myös ulkopuolinen hoitaja.

Kohdan 4 mukaisista jatkuvaa hoitoa antavista sosiaalihuollon toimintayksiköistä ilmoitusvelvollisia ja valvonnan perusmaksuvelvollisia toimintoja olisivat tehostettu palveluasuminen ja laitoshoido/laitokset, kuten vanhainkoti. Näihin katsottaisiin myös lyhyt- ja tilapäishoitoa antavat yksiköt. Ilmoitusvelvollisia- ja valvonnan perusmaksuvelvollisia toimintoja olisivat myös ensi- ja turvakodit sekä lastensuojeluyksiköistä lastensuojelulaitokset. Vastaanottokeskukset olisivat ilmoitusvelvollisia, mutta eivät perusmaksuvelvollisia toiminnan tilapäisen luonteen vuoksi.

Ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle rajattaisiin tukiasuminen ja palveluasuminen silloin, kun kyse on itsellisestä asumisesta. Myös vanhuksille ja erityisryhmille tarkoitettu päivätoiminta, perhehoito ja ammatillinen perhehoito olisivat ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolella. Lastensuojeluyksiköistä ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle rajattaisiin perhemuotoinen hoito sekä ammatillinen perhehoito.

Kohdan 5 ilmoitusvelvollisuus koskisi solariumpalveluja, ihoa rikkovaa toimintaa sekä erillisessä liikkeessä annettavia kauneudenhoitopalveluja.

Terveydensuojelulain mukainen ilmoitusvelvollisuus ei koske julkisena tai yksityisenä terveydenhuoltopalveluna annettavaa toimintaa. Yksityinen terveydenhuoltopalvelu vaatii luvan tai ilmoituksen yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) nojalla. Esimerkiksi jalkahoitoa voidaan antaa kauneudenhoidon ja terveydenhoidon palveluna. Kauneudenhoidollinen jalkahoito on terveydensuojelulain mukaan ilmoituksenvaraista.

Kohdan 5 toiminnoilta ei perittäisi valvonnan perusmaksua, koska erityyppiset palvelut voivat olla hyvin pienimuotoista ja eri palvelujen erottaminen toisistaan siten, että niistä voitaisiin säätää riittävän yksiselitteisesti voi olla myös suhteettoman monimutkaista. Lisäksi kauneudenhoitoalalla syntyy jatkuvasti uusia palvelumuotoja, joiden ilmoitusvelvollisuuden arviointi edellyttää viranomaisten harkintaa. Näistä syistä on tarkoituksenmukaista jättää nämä palvelut valvonnan perusmaksuvelvollisuuden ulkopuolelle.

Ilmoitusvelvollisia toimintoja olisivat solariumpalvelut sekä palvelut, joissa käytetään ihoa rikkovia menetelmiä. Lisäksi erillisessä toimipaikassa annettavat kauneudenhoitopalvelut, joihin liittyy infektioriski, kuuluisivat ilmoitusvelvollisuuden piiriin. Muita kauneudenhoitoalaan liittyviä palveluja valvottaisiin vain terveyshaittaepäilyjen perusteella.

Säteilylain (859/2018) 15 §:n 3 momentin mukaan kunnan terveydensuojeluviranomainen huolehtii solariumien valvonnasta. Ilmoitusvelvollisuuden tarkoituksena on saada terveydensuojeluviranomaisten tietoon ne toiminnanharjoittajat, jotka tarjoavat solariumpalveluja. Solariumpalveluun liittyy ultraviolettisäteilyyn liittyvän riskin lisäksi myös hygieniaan liittyviä valvontatarpeita.

Ilmoitusvelvollisia ihoa rikkovia toimenpiteitä olisivat esimerkiksi, tatuointipalvelu, lävistyksen lukuun ottamatta kultasepäntoimien ja vastaavien ampumalla korviin tehtävät korvien rei'itykset, kehon muokkaukset, pienamputaatiot, vampyyrihoidot, verikuppaus, akupunktio, viiltoihin sekä pistoksiin perustuvat hoidot. Ihoa rikkovaksi menetelmäksi ei katsottaisi esimerkiksi amerikkalaista parranajoa tai turkkilaista korvakarvojen polttamista, koska näissä palveluissa ei ole tarkoituksena rikkoa ihoa.

Ilmoitusvelvollisia kauneudenhoitopalveluja olisivat erillisessä toimitilassa annettavat kosmetologien, manikyyrien, pedikyyrien sekä muiden antamat kauneudenhoitopalvelut, kuten esimerkiksi kasvohoito sekä käsien ja jalkojen hoito. Ne kauneudenhoitopalvelut, jotka eivät tapahdu erillisessä liikeyksikössä eivät olisi ilmoitusvelvollista toimintaa, mutta näitä valvottaisiin tarvittaessa terveyshaittaepäilyjen perusteella.

Ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle rajattaisiin tavanomaiset parturi- ja kampaamopalveluina annettavat hiustenleikkaus, värjäys ja parranajopalvelut, koska näissä palveluissa ei ole tarkoitus rikkoa ihoa, eikä toimenpiteisiin liity erityistä hygienia- ja terveysriskiä. Ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle rajattaisiin myös hierontapalvelut ja vastaavat ihon alapuolisiin kudoksiin vaikuttavat hoidot. Tällöin hieronnan lisäksi esimerkiksi kuivakuppaus ja sähköimpulssihoidot jäisivät ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle.

Kohdan 6 ilmoitusvelvollisuus perustuisi terveydensuojeluviranomaisen omaan harkintaan. Ilmoitusvelvollisuutta harkittaessa tulisi suhteuttaa ilmoituksen tarve 1–5 kohdan mukaiseen ilmoitusvelvollisuuteen. Koska kyseisen 6-kohdan mukainen ilmoitusvelvollisuus perustuisi viranomaisen omaan harkintaan, ei näiltä toiminnoilta perittäisi veroluontoista valvonnan perusmaksua.

Ilmoitusvelvollisia tai luvanvaraisia ja valvonnan perusmaksuvelvollisia talousvettä toimittavia laitoksia olisivat lain 18 §:n nojalla luvanvaraiset ja lain 18 a §:n nojalla ilmoitusvelvolliset talousvettä toimittavat laitokset. Valvonnan perusmaksua ei perittäisi pieniltä talousvettä toimittavilta laitoksilta, joiden toimittaman veden määrä on vähemmän kuin 10 kuutiometriä (m³) vuorokaudessa tai alle 50 henkilön tarpeisiin. Pienen käyttäjämäärän ja vähäisten riskien vuoksi tällaisten laitosten valvonnan tarve on vähäinen. Ihmisten käyttöön tarkoitettua veden laadusta annettua neuvoston direktiiviä 98/83/EY eli ns. juomavesidirektiiviä, ei sovelleta tällaisiin laitoksiin. Näistä säädetään kansallisesti pienten yksiköiden talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista annetulla sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella (401/2001).

8 Toimeenpano ja seuranta

Sosiaali- ja terveysministeriö seuraa ehdotetun sääntelyn toteutumista yhteistyössä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston sekä aluehallintovirastojen kanssa. Suomen Kuntaliitto ry voi avustaa mainittuja viranomaisia lain toimeenpanon seurannassa.

Sosiaali- ja terveysministeriö seuraa terveydensuojeluvälön perusmaksujen maksukertymän kehitystä ja maa- ja metsätalousministeriö osaltaan elinkeinovalvonnan perusmaksujen maksukertymän kehitystä. Kuntien on tarkoitus aloittaa näiden maksujen kerääminen 1.1.2022 lukien. Mainitut ministeriöt voivat tehdä yhteistyötä omien sektoreidensa seurannan osalta ja vertailla järjestelmän toimivuutta keskenään.

9 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2022 samaan aikaan, kun elintarvikelain (297/2021) perusmaksuja koskevia säännöksiä aletaan soveltaa.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Elinkeinovapaus

Suomen perustuslain (731/1999) 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä, mutta katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraisuuden olevan mahdollista erityisin perustein (PeVL 19/2002 vp). Rekisteröitymis- ja ilmoitusvelvollisuuden säätämistä on pidetty asiallisesti luvanvaraisuuteen rinnastettavana sääntelynä (PeVL 56/2002 vp). Valvonnan järjestämiseksi on välttämätöntä, että valvontaviranomainen saa tiedon valvottavien toiminnanharjoittajien olemassaolosta ja sijainnista sekä toiminnan laadusta. Ilmoitusmenettelyn ulkopuolelle jäisi pienimuotoinen ja vähäinen toiminta. Vuosimaksuja koskevan sääntelyn tavoitteena on myös tehokkaan terveydensuojeluvalvonnan varmistaminen. Mainittuja syitä rajoittaa elinkeinotoimintaa voidaan pitää perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävänä tärkeinä yhteiskunnallisina intresseinä.

Väestön terveyden edistäminen

Perustuslain 20 §:n mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ja turvalliseen ympäristöön. Terveydensuojelulain vaatimus ilmoitusvelvollisuudesta osaltaan tukee perustuslain 20 §:ssä tarkoitettujen perusoikeuksien turvaamista. Näiden perusoikeuksien turvaamiseksi on perusteltua kontrolloida niiden huoneistojen tai tilojen, joissa harjoitetaan terveydensuojelulaissa tarkoitettua toimintaa, hygienian tasoa.

Oikeusturva

Perustuslain 21 §:ssä säädetään oikeusturvasta. Jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Esityksen 56 §:ssä säädetään muutoksenhausta lain nojalla tehtäviin päätöksiin. Edellä todetun perusteella voidaan katsoa oikeusturvavaatimusten toteutuvan.

Valvonnan perusmaksut

Kunnan verotusoikeudesta säädetään perustuslain 121 §:n 3 momentissa. Säännöksen mukaan verovelvollisuuden ja veron määräytymisen perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta säädetään lailla.

Kunnallisista maksuista ei ole säännöksiä perustuslaissa. Perustuslain säätäjä on siten jättänyt avoimeksi kysymyksen, ovatko valtion maksuja koskevat perustuslain 81 §:n 2 momentissa tarkoitettut lakitasoisen sääntelyn vaatimukset merkityksellisiä myös kunnallisten maksujen kannalta. Kunnallisia maksuja koskevan toimivallan jakautumisessa on otettava huomioon, paitsi maksuvelvollisten oikeusturva, myös kunnille perustuslain 121 §:ssä taattu itsehallinto. Julkisoikeudellinen kunnallinen maksu voi perustua lain säännöksiin kuntien lakisääteisistä palveluista, mutta niiden maksettavaksi määräämistä on pidetty mahdollisena myös suoraan kunnallisen itsehallinnon perusteella (vrt. kuntalain 13 §:n 2 momentti). Perustuslakivaliokunnan

käytännössä on katsottu, että lakisääteisten maksujen ohella kunnat voivat lakisääteisissäkin tehtävissä päättää itsehallintonsa nojalla myös muista maksuista (PevL 53/2002 vp ja 12/2005 vp).

Vaikka perustuslain 81 §:n säännökset eivät välittömästi koskekaan kuntia, kunnallisten maksujen on perustuslakivaliokunnan käytännössä katsottu eroavan kunnallisista veroista saman tapaisten kriteereiden nojalla, joilla valtiollisten verojen ja maksujen välinen raja on vedetty. Maksut ovat vastikkeita saadusta palvelusta tai suoritteesta. Valtion maksuilta edellytetään kustannusvastaavuutta. Perustuslakivaliokunta ei ole edellyttänyt kunnalliselta maksulta ehdotonta kustannusvastaavuutta. Se on kuitenkin katsonut, että mitä suuremmaksi maksu muodostuu palvelujen tuottamisen kustannuksiin verrattuna, sitä lähempänä on suorituksen pitäminen verona. Laista tulee ilmetä, millaisista virkatoimista, palveluista tai tavaroista maksuja voidaan periä ja minkälaiset suoritteet ovat kokonaan maksuttomia. Lisäksi perustuslakivaliokunta on katsonut, että kun arvioidaan, mistä kunnallisia maksuja koskevista seikoista tulee ja voidaan säätää lailla, on kiinnitettävä huomiota maksuvelvollisen kunnalta saaman vastasuoritteen luonteeseen. Tällöin merkityksellistä on muun muassa, liittyykö suoritteen tuottaminen kunnan pakollisen, lakisääteisen tehtävän täyttämiseen vai onko kyse vapaaehtoisesta tehtävästä. (PevL 53/2002 vp, 12/2005 vp ja 11/2014 vp)

Terveysuojelulain mukaisesta suunnitelmallisesta valvonnasta vuotuisesti perittävä valvonnan perusmaksu olisi luonteeltaan vero ja se olisi toiminnanharjoittajille 150 euroa. Terveysuojeluvälvonnassa vuosittaiseen perusmaksuun sisältyviä valvontatoimenpiteitä olisivat esimerkiksi valvontakohteiden toiminnanharjoittajille tarjottava koulutus ja annettu ohjeistus sekä talousveden, uimaveden ja allasveden valvontaan liittyvien valvontatutkimusohjelmien, seurantakalenterien ja näytteenottosuunnitelmien laatiminen ja vesiepidemioiden selvittämiseen liittyvä työ. Terveysuojeluvälvonnassa näytteenotto ei sisältyisi perusmaksuun, koska laboratoriot laskuttavat suoraan toiminnanharjoittajia otetuista näytteistä.

Vuosittain perittävän valvonnan perusmaksun lisäksi toimijoilta perittäisiin valvontatoimenpiteiden osalta suoriteperusteinen kunnan taksaan perustuva maksu. Terveysuojeluvälvonnassa tarkastuskohteissa valvontaan käytettävä aika vaihtelee huomattavasti. Esim. vesilaitosten valvonnassa tarkastus saattaa kestää kuusi tuntia ja vastaavasti vähäriskiset toiminnot, joissa tarkastus tehdään kerran 4–5 vuodessa, voivat kestää alle kaksikin tuntia. Näistä syistä itse tarkastuksista perittävistä kunnan taksan mukaisissa maksuissa on vaihtelevuutta.

Terveysuojelulaissa tarkoitettua perusmaksua ei perittäisi niiltä toiminnanharjoittajia, joiden toiminnoista kunnan terveysuojeluviranomainen on edellyttänyt ilmoitusta lain 13 §:n 1 momentin 6 kohdan nojalla eikä niistä pienimuotoisia toimintoja, jotka on lueteltu lain liitteessä. Valvonnan perusmaksusta vapautettaisiin ne toiminnanharjoittajat, joille maksu olisi ilmeisen kohtuuton suhteessa toiminnasta syntyvään valvonta- ja ohjaustarpeeseen. Tällaisia ilmoituksenvaraisia toimintoja olisivat esimerkiksi ehdotetun terveysuojelulain 13 §:n 1 momentin 6 kohdan nojalla kerrostalon alakerrassa oleva työtila, josta voi aiheutua häiriötä asuinkerrokseen, esim. ravintola. Tämän tyyppisissä tilanteissa ilmoitusvelvollisuus perustuu viranomaisen omaan harkintaan, ei niinkään toiminnan pienimuotoisuuteen. Lisäksi ehdotetun terveysuojelulain liitteen nojalla perusmaksusta olisivat käytännössä vapautettuja esim. kauneudenhoitopalveluja tarjoavat yrittäjät, joiden nykyinen valvontatarve on noin kerran neljässä vuodessa.

Perusmaksusta vapauttaminen tiettyjen pienimuotoista toimintaa harjoittavien toiminnanharjoittajien suhteen on kohtuullistamisnäkökulmasta sopusoinnussa perustuslain 5 §:n mukaisen yhdenvertaisuussääntelyn kanssa. Perusmaksu on valtiosääntöoikeudellisesti vero, koska maksun suorittamista ei ole sidottu toiminnanharjoittajan toimipaikoissa tosiasiallisesti suoritettuihin valvontatoimiin. Perusmaksu on toiminnanharjoittajille uusi ja sen perusteena on kuntien ympäristöterveydenhuollon valvontarakenteen selkeyttäminen sekä maksukertymien parantaminen. Tällä hetkellä valvontamaksuista saadut tulot kattavat kuntien ympäristöterveydenhuollon valvontakustannuksista ainoastaan 10–15 %.

Hallituksen käsityksen mukaan ehdotukset ovat perustuslain mukaisia, ja lakiehdotus voidaan säätää tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Ponsiosa
Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

LAKIEHDOTUS

1. Laki terveydensuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan terveydensuojelulain (763/1994) 13, 50, 50 a ja 56 §, sellaisina kuin ne ovat, 13 § laissa 942/2016, 50 § laeissa 129/2009, 327/2012, 553/2014 ja 1237/2014, 50 a § laissa 129/2009 ja 56 § laissa 1042/2015, sekä *lisätään* lakiin uusi 50 b–50 c § sekä liite seuraavasti:

13 § Ilmoitusvelvollisuus

Toiminnanharjoittajan on tehtävä viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista kirjallinen ilmoitus kunnan terveydensuojeluviranomaiselle:

- 1) majoitustoimintaan tarkoitetun tilan käyttöönotosta;
- 2) yleisölle avoimen kuntosalin, liikuntatilan, saunan, kylpylän, uimahallin, maauimalan ja uimarannan käyttöönotosta;
- 3) päiväkodin, lasten ja nuorten kokoontumiseen liittyvän toiminnan sekä esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta, lukiokoulutusta, korkeakoulutusta, taiteen perusopetusta tai vapaata sivistystyötä järjestävän oppilaitoksen tai opetuksen järjestämipaikan käyttöönotosta;
- 4) jatkuvaa hoitoa antavan sosiaalihuollon toimintayksikön sekä vastaanottokeskuksen käyttöönotosta;
- 5) solariumpalvelun, ihoa rikkovan toiminnan ja kauneushoitolan käyttöönotosta;
- 6) sellaisen muun kuin 1–5 kohdassa tarkoitetun huoneiston ja laitoksen käyttöönotosta sekä sellaisen toiminnan aloittamisesta, josta voi aiheutua sen käyttäjämäärä tai toiminnan luonne huomioon ottaen terveyshaittaa.

Lisäksi ilmoitus on tehtävä 1 momentissa tarkoitetun toiminnan olennaisesta muuttamisesta. Toiminnan päättymisestä on ilmoitettava sähköisesti tai kirjallisesti kunnan terveydensuojeluviranomaiselle. Uuden toiminnanharjoittajan on ilmoitettava toiminnanharjoittajan vaihtumisesta kunnan terveydensuojeluviranomaiselle. Ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos toiminta edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa.

Ilmoituksessa on annettava toiminnanharjoittajaa ja toimintaa koskevat sekä toimintaan liittyvien terveyshaittojen arviointia varten tarpeelliset tiedot. Tarkemmat säännökset ilmoituksesta ja siihen liitettävistä selvityksistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

11 luku Tutkimuslaboratoriot ja maksut

50 § Valvonnan perusmaksu

Kunta perii liitteessä 1. mainitulta toiminnanharjoittajalta toimipaikkakohtaisesti vuosittain 150 euron suuruisen valvonnan perusmaksun.

Jos toimijan yhdessä toimipaikassa harjoittama toiminta sisältää useita 1 momentissa tarkoitettuja toimintoja, valvonnan perusmaksu peritään vain yhden kerran.

Valvonnan perusmaksu peritään kalenterivuoden alussa. Valvontakohteelta, joka lisätään kesken kalenterivuotta, ei peritä valvonnan perusmaksua kyseiseltä kalenterivuodelta. Jos toimija tekee kunnan terveydensuojeluviranomaiselle ilmoituksen toiminnan lopettamisesta, valvonnan perusmaksun periminen päättyy seuraavan kalenterivuoden alusta.

50 a § Terveydensuojeluvallonnasta perittävät muut maksut

Edellä 50 §:ssä säädetyn vuosittaisen valvonnan perusmaksun lisäksi kunta perii hyväksymänsä taksan mukaisen maksun:

- 1) 13 ja 18 a §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten käsittelystä sekä 18 §:ssä tarkoitetun hyväksymistä koskevan hakemuksen käsittelystä ja 20 §:n mukaisen riskinarvioinnin hyväksymisestä sekä näihin toimintoihin kohdistuvista tarkastuksista, asiakirjatarkastuksista, näytteenotoista ja tutkimuksista. Toiminnan keskeyttämistä ja päättymistä koskevien ilmoitusten käsittely on maksutonta;
- 2) sellaisesta asunnossa tai muussa oleskelutilassa suoritetusta tarkastuksesta, mittauksesta, näytteenotosta, tutkimuksesta ja selvityksestä, joka liittyy 26 §:n mukaisten terveyshaittojen selvittämiseen tai haitan poistamisen varmistamiseen; kiinteistön omistajalta tai haltijalta taikka muulta, jonka vastuulla terveyshaitta 27 §:n nojalla on; viranomaisen ensimmäinen tarkastus terveyshaittaepäilyn selvittämiseksi ja siihen liittyvä jatkotutkimustarpeen määrittely on kuitenkin maksuton;
- 3) talousvesitutkimuksista omaa vesilähdettä käyttävältä elintarvikehuoneistolta sekä yksityiskaivon omistajalta;
- 4) ympäristönsuojelulain 17 luvun säännösten nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaan liittyvistä tarkastuksista;
- 5) 6 §:n 4 momentissa tarkoitettusta tarkastuksesta ja todistuksen antamisesta;
- 6) säteilylain 173 §:ssä tarkoitettun solariumlaitteen tarkastuksesta;
- 7) ruumiiden kuljettamista koskevan sopimuksen voimaansaattamisesta annetussa asetuksessa (226/1989) tarkoitettuihin ruumiin siirtoihin liittyvistä toimenpiteistä sekä 42 §:n mukaisesta valvontakäynnistä tai tarkastuksesta mukaan lukien haudatun ruumiin siirtoon liittyvä valvonta.

Kunnan tulee määrätä 1 momentissa tarkoitettut maksut siten, että niiden suuruus vastaa enintään toimenpiteestä aiheutuneita kustannuksia. Kunnan teettäessä tutkimuksia tai selvityksiä ulkopuolisella asiantuntijalla tai laboratoriossa kustannukset peritään asiakkaalta enintään todellisten kustannusten mukaisina.

Valtio korvaa kunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston kuntien toimeenpantavaksi ohjaamista tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka tässä laissa säädetään viraston tehtäviksi tai jotka liittyvät viraston ohjeiden valmisteluun.

Tämän lain mukaisten valtion suoritteiden maksullisuuden ja maksujen määrän perusteista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

50 b § Maksujen perintä ilman tuomiota tai päätöstä sekä viivästyskorko

Tässä laissa tarkoitettut maksut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perinnästä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, viivästyneelle määrälle saadaan periä vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan toimenpiteen

suorittamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomainen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Jos maksu palautetaan maksuunpanon oikaisun tai muutoksenhaun johdosta, palautettavalle maksulle maksetaan veronkantolain (11/2018) 37 §:ssä säädetty hyvityskorko maksupäivästä takaisinmaksupäivään.

50 c § Valvonnan perusmaksun oikaisu

Edellä 50 §:ssä tarkoitettuun valvonnan perusmaksuun saa vaatia oikaisua kunnalta, jos:

- 1) perusmaksu on peritty aiheettomasti;
- 2) perusmaksu on maksuvelvollisen sitä aiheuttamatta jäänyt määräämättä.

Oikaisu voidaan 1 kohdassa tarkoitettussa asiassa tehdä kolmen vuoden kuluessa maksun määräämisestä seuraavan kalenterivuoden alusta ja 2 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jolloin maksu määrättiin tai olisi pitänyt määrätä.

56 § Muutoksenhaku

Laboratorion hyväksymistä koskevaan 49 a §:ssä tarkoitettuun päätökseen, sertifioijan 49 d §:n 2 ja 4 momentin nojalla tekemään päätökseen, 50 §:ssä tarkoitettuun valvonnan perusmaksuun sekä kunnan viranhaltijan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Sertifioijan päätöksestä oikaisuvaatimus tehdään sosiaali- ja terveysministeriölle. Kunnan viranhaltijan päätöksestä oikaisuvaatimus tehdään kunnan terveydensuojeluviranomaiselle ja se on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valvonnan perusmaksun määräämistä koskevassa asiassa oikaisuvaatimus on tehtävä kolmen vuoden kuluessa maksun määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin viimeistään 60 päivän kuluttua päätöksen tiedoksisaannista.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 49 b §:ssä tarkoitettussa laboratorion hyväksymisen peruuttamista tai toiminnan keskeyttämistä koskevassa asiassa, 49 c §:ssä tarkoitettussa sertifioijan nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa, 49 d §:ssä tarkoitettussa ulkopuolisen asiantuntijan pätevyyttä koskevan merkinnän poistamispäätöstä koskevassa asiassa sekä 27 ja 51–53 §:ssä tarkoitettua kieltoa, rajoitusta ja määräystä koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Lain 51 ja 52 §:ssä tarkoitettuja voidaan kuitenkin panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

Muutoksenhausta 6 §:ssä tarkoitettua valvontasuunnitelmaa, 51 §:ssä tarkoitettua terveydensuojelujärjestystä ja 50 a §:ssä tarkoitettuja taksoja koskeviin päätöksiin säädetään kuntalaissa (410/2015).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Päiväykset ja allekirjoitukset

LIITE

Toiminta	Ilmoitusvelvollisuus	Valvonnan perusmaksu-velvollisuus
1) majoitustoimintaan tarkoitettun tilan käyttöönotto		
Hotellit, hostellit, (kuten retkeilymajat, retkeilyhotellit, kesähotellit) huoneistohotellit, motelli ja matkustajakoti	Kyllä	Kyllä
Lomakeskusten ja leirintäalueiden majoitushuoneistot	Kyllä	Kyllä
Majoituskasarit	Kyllä	Kyllä
Kalustetun huoneiston tai loma-asunnon tarjoaminen majoittumiseen	Kyllä	Ei
2) yleisölle avoimen kuntosalin, liikuntatilan, saunan, kylpylän, uimahallin, maauimalan ja uimarannan käyttöönotto		
Yleisölle avoin kuntosali tai liikuntatila	Kyllä	Kyllä
Yleisölle avoin sauna	Kyllä	Kyllä
Kylpylä, uimahalli, maauimala sekä uimaveden laadun hallinnasta ja direktiivin 76/160/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/7/EY mukainen yleisölle avoin uimaranta.	Kyllä	Kyllä
Muu yleisölle avoin uimarannat	Kyllä	Ei
3) päiväkodin ja lasten ja nuorten kokoontumiseen liittyvän toiminnan sekä esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta, lukiokoulutusta, korkeakoulutusta, taiteen perusopetusta tai vapaata sivistystyötä järjestävän oppilaitoksen tai opetuksen järjestämispaikan käyttöönotto		
Päiväkoti	Kyllä	Kyllä
Ryhmäperhepäiväkoti siihen varatussa tilassa	Kyllä	Ei
Lasten ja nuorten kokoontumiseen liittyvä toiminta	Kyllä	Ei
Esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta, lukio-opetusta ja korkeakoulutusta järjestävä oppilaitos	Kyllä	Kyllä
Taiteen perusopetusta tai vapaata sivistystyötä järjestävä oppilaitos	Kyllä	Ei
Opetuksen järjestämispaiikka	Kyllä	Ei
4) jatkuvaa hoitoa antavan sosiaalihuollon toimintayksikön sekä vastaanottokeskuksen käyttöönotto		
Tehostettu palveluasuminen ja laitoshoido	Kyllä	Kyllä
Ensi- ja turvakodit	Kyllä	Kyllä
Lastensuojelulaitos	Kyllä	Kyllä
Vastaanottokeskus	Kyllä	Ei
5) solariumpalvelun, ihoa rikkovan toiminnan ja kauneushoitolan käyttöönotto		
Solariumpalvelut	Kyllä	Ei
Ihoa rikkovat toiminnat	Kyllä	Ei

Kauneushoitolat	Kyllä	Ei
6) sellaisen muun kuin 1–5 kohdassa tarkoitetun huoneiston ja laitoksen käyttöönotto sekä sellaisen toiminnan aloittaminen, josta voi aiheutua sen käyttäjämäärä tai toiminnan luonne huomioon ottaen terveyshaittaa.	Kyllä	Ei
Talousvettä toimittava laitos		
Lain 18 §:n mukainen talousvettä toimittava laitos	Luvanvarainen	Kyllä
Lain 18 a §:n mukainen talousvettä toimittava laitos	Kyllä	Kyllä
Muu veden toimittaminen		
Lain 18 a §:n mukainen yhteisessä käytössä oleva vedenottamo tai vesisäiliö, kun vettä otetaan vedenkäyttäjien omilla laitteilla vähintään 50 henkilön tarpeisiin tai vähintään 10 kuutiota vuorokaudessa	Kyllä	Ei

Laki terveydensuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan terveydensuojelulain (763/1994) 13, 50, 50 a ja 56 §, sellaisina kuin ne ovat, 13 §:n 1 ja 2 momentti laissa 942/2016, 50 § laeissa 129/2009, 327/2012, 553/2014 ja 1237/2014, 50 a § laissa 129/2009 ja 56 § laissa 1042/2015, sekä *lisätään* lakiin uusi 50 b–50 d § sekä liite seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 § Ilmoitusvelvollisuus

13 § Ilmoitusvelvollisuus

Toiminnanharjoittajan on tehtävä viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista kirjallinen ilmoitus kunnan terveydensuojeluviranomaiselle:

- 1) *majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetussa laissa (308/2006) tarkoitetun majoitusliikkeen* käyttöönotosta;
- 2) yleisölle avoimen kuntosalin ja muun liikuntatilan, saunan, kylpylän, uimahallin, *uimalan* ja uimarannan käyttöönotosta;
- 3) päiväkodin ja *kerhon* sekä esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta, lukio-opetusta tai korkeakoulutusta *antavan* oppilaitoksen ja opetuksen järjestämipaikan käyttöönotosta;
- 4) jatkuvaa hoitoa antavan sosiaalihuollon toimintayksikön sekä vastaanottokeskuksen käyttöönotosta;
- 5) *solariumliikkeen, tatuointiliikkeen* ja kauneushoitolan *sekä muun huoneiston, jossa harjoitetaan ihonkäsittelyä,* käyttöönotosta;
- 6) sellaisen muun huoneiston tai laitoksen käyttöönotosta tai sellaisen toiminnan aloittamisesta, josta voi aiheutua sen käyttäjämäärä tai toiminnan luonne huomioon ottaen terveyshaittaa.

Toiminnanharjoittajan on tehtävä viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista kirjallinen ilmoitus kunnan terveydensuojeluviranomaiselle:

- 1) *majoitustoimintaan tarkoitetun tilan* käyttöönotosta;
- 2) yleisölle avoimen kuntosalin, liikuntatilan, saunan, kylpylän, uimahallin, *maauimalan* ja uimarannan käyttöönotosta;
- 3) päiväkodin ja *lasten ja nuorten kokoontumiseen liittyvän toiminnan* sekä esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta, lukiokoulutusta, korkeakoulutusta, *taiteen perusopetusta tai vapaata sivistystyötä järjestävän* oppilaitoksen tai opetuksen järjestämipaikan käyttöönotosta;
- 4) jatkuvaa hoitoa antavan sosiaalihuollon toimintayksikön sekä vastaanottokeskuksen käyttöönotosta;
- 5) *solariumpalvelun, ihoa rikkovan toiminnan ja kauneushoitolan* käyttöönotosta;
- 6) sellaisen muun *kuin 1–5 kohdassa tarkoitetun huoneiston ja laitoksen* käyttöönotosta *sekä sellaisen toiminnan aloittamisesta,* josta voi aiheutua sen käyttäjämäärä tai toiminnan luonne huomioon ottaen terveyshaittaa.

Vastaava ilmoitus on tehtävä myös 1 momentissa mainitun toiminnan olennaisesta muuttamisesta. Uuden toiminnanharjoittajan on ilmoitettava toiminnanharjoittajan vaihtumisesta kunnan terveydensuojeluviranomaiselle. Ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos toiminta edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa.

Vastaava ilmoitus on tehtävä myös 1 momentissa mainitun toiminnan *lopettamisesta tai* olennaisesta muuttamisesta. Uuden toiminnanharjoittajan on ilmoitettava toiminnanharjoittajan vaihtumisesta kunnan terveydensuojeluviranomaiselle. Ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos toiminta edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa.

11 luku Tutkimuslaboratoriot

11 luku Tutkimuslaboratoriot

50 § Maksut

50 § Valvonnan perusmaksu

Tämän lain mukaisten valtion suoritteiden maksullisuuden osalta noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään. Kunnan tulee määritellä suoritteistaan perimät maksut siten, että ne vastaavat enintään suoritteiden tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia. Kunnan teettäessä

Kunta perii liitteessä 1. mainitulta toiminnanharjoittajalta toimipaikkakohtaisesti vuosittain 150 euron suuruisen valvonnan perusmaksun.

tutkimuksia tai selvityksiä ulkopuolisella asiantuntijalla tai laboratoriossa kustannukset peritään asiakkaalta enintään todellisten kustannusten mukaisina.

Kunnan on perittävä toiminnanharjoittajalta tämän lain mukaisista käsittelemistään ilmoituksista ja hakemuksista, 6 §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista, näytteenotosta ja tutkimuksista sekä mainitun pykälän nojalla myöntämistään todistuksista hyväksymänsä taksan mukainen maksu.

Toiminnanharjoittajalta on lisäksi perittävä maksu valvontatoimenpiteistä, jotka liittyvät:

- 1) 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän tarkastuksen perusteella annettujen määräysten valvontaan, jos määräysten antaminen perustuu tämän lain säännösten noudattamatta jättämiseen;
- 2) 13 §:n nojalla tehtyjen ilmoitusten perusteella annettujen määräysten valvontaan;
- 3) 18 §:n nojalla tehdyn hakemuksen perusteella annettujen määräysten valvontaan sekä 20 §:n mukaiseen talousveden laadun valvontaan ja tarkkailuun;
- 4) 29 §:n mukaiseen uimaveden säännölliseen valvontaan;
- 5) säteilylain 173 §:ssä tarkoitettuun solariumlaitteen tarkastukseen.

Kunnalla on lisäksi oikeus periä hyväksymänsä taksan mukainen maksu:

- 1) kiinteistön omistajalta tai haltijalta taikka muulta, jonka vastuulla terveyshaitta 27 §:n nojalla on, asunnossa tai muussa oleskelutilassa suoritetusta tarkastuksesta, mittauksesta, näytteenotosta, tutkimuksesta ja selvityksestä, joka liittyy 26 §:n mukaisten terveyshaittojen selvittämiseen tai haitan poistamisen varmistamiseen; viranomaisen ensimmäinen tarkastus terveyshaittaepäilyn selvittämiseksi ja siihen liittyvä jatkotutkimustarpeen määrittely on kuitenkin maksuton;
- 2) kaivon omistajalta talousvesitutkimuksista silloin, kun kysymys ei ole 16 §:n 4 momentissa tarkoitettusta talousvettä toimittavasta laitoksesta;
- 3) ympäristönsuojelulain 17 luvussa tarkoitetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisen valvontaan liittyvistä tarkastuksista.

Maksut saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen

Jos toimijan yhdessä toimipaikassa harjoittama toiminta sisältää useita 1 momentissa tarkoitettuja toimintoja, valvonnan perusmaksu peritään vain yhden kerran.

Valvonnan perusmaksu peritään kalenterivuoden alussa. Valvontakohteelta, joka lisätään kesken kalenterivuotta, ei peritä valvonnan perusmaksua kyseiseltä kalenterivuodelta. Jos toimija tekee kunnan terveydensuojeluviranomaiselle ilmoituksen toiminnan lopettamisesta, valvonnan perusmaksun periminen päättyy seuraavan kalenterivuoden alusta.

Kunnan tulee määrätä 1 momentissa tarkoitetut maksut siten, että niiden suuruus vastaa enintään toimenpiteestä aiheutuneita kustannuksia. Kunnan

täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

teettäessä tutkimuksia tai selvityksiä ulkopuolisella asiantuntijalla tai laboratorioissa kustannukset peritään asiakkaalta enintään todellisten kustannusten mukaisina.

Valtio korvaa kunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston kuntien toimeenpantavaksi ohjaamista tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka tässä laissa säädetään viraston tehtäviksi tai jotka liittyvät viraston ohjeiden valmisteluun.

50 a § Viivästyskorko

Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa enintään korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

50 a § Terveystensuojeluvälvonnasta perittävät muut maksut

Edellä 50 §:ssä säädetyn vuosittaisen valvonnan perusmaksun lisäksi kunta perii hyväksymänsä taksan mukaisen maksun:

- 1) 13 ja 18 a §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten käsittelystä sekä 18 §:ssä tarkoitettujen hyväksymistä koskevan hakemuksen käsittelystä ja 20 §:n mukaisen riskinarvioinnin hyväksymisestä sekä näihin toimintoihin kohdistuvista tarkastuksista, asiakirjatarkastuksista, näytteenotoista ja tutkimuksista. Toiminnan keskeyttämistä ja päättymistä koskevien ilmoitusten käsittely on maksutonta;
- 2) sellaisesta asunnossa tai muussa oleskelutilassa suoritetusta tarkastuksesta, mittauksesta, näytteenotosta, tutkimuksesta ja selvityksestä, joka liittyy 26 §:n mukaisten terveyshaittojen selvittämiseen tai haitan poistamisen varmistamiseen; kiinteistön omistajalta tai haltijalta taikka muulta, jonka vastuulla terveyshaitta 27 §:n nojalla on; viranomaisen ensimmäinen tarkastus terveyshaittaepäilyn selvittämiseksi ja siihen liittyvä jatkotutkimustarpeen määrittely on kuitenkin maksuton;
- 3) talousvesitutkimuksista omaa vesilähdettä käyttävältä elintarvikehuoneistolta sekä yksityiskaivon omistajalta;
- 4) ympäristönsuojelulain 17 luvun säännösten nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaan liittyvistä tarkastuksista;
- 5) 6 §:n 4 momentissa tarkoitettua tarkastuksesta ja todistuksen antamisesta;
- 6) säteilylain 173 §:ssä tarkoitettua solariumlaitteen tarkastuksesta;
- 7) ruumiiden kuljettamisesta koskevan sopimuksen voimaansaattamisesta annetussa asetuksessa (226/1989) tarkoitettuihin ruumiin siirtoihin

liittyvistä toimenpiteistä sekä 42 §:n mukaisesta valvontakäynnistä tai tarkastuksesta mukaan lukien haudatun ruumiin siirtoon liittyvä valvonta.

Valtio korvaa kunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston kuntien toimeenpantavaksi ohjaamista tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka tässä laissa säädetään viraston tehtäviksi tai jotka liittyvät viraston ohjeiden valmisteluun.

Tämän lain mukaisten valtion suoritteiden maksullisuuden ja maksujen määrän perusteista säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992).

50 b § Maksujen perintä ilman tuomiota tai päätöstä sekä viivästyskorko

(Uusi) Tässä laissa tarkoitetut maksut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perinnästä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

(Uusi) Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, viivästyneelle määrälle saadaan periä vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan toimenpiteen suorittamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

(Uusi) Jos maksu palautetaan maksuunpanon oikaisun tai muutoksenhaun johdosta, palautettavalle maksulle maksetaan veronkantolain (11/2018) 37 §:ssä säädetty hyvityskorko maksupäivästä takaisinmaksupäivään.

50 c § Valvonnan perusmaksun oikaisu

(Uusi) Edellä 50 §:ssä tarkoitettuun valvonnan perusmaksuun saa vaatia oikaisua kunnalta, jos:
1) perusmaksu on peritty aiheettomasti;
2) perusmaksu on maksuvelvollisen sitä aiheuttamatta jäänyt määräämättä.

(Uusi) Oikaisu voidaan 1 kohdassa tarkoitettussa asiassa tehdä kolmen vuoden kuluessa maksun määräämisestä seuraavan kalenterivuoden alusta ja

2 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jolloin maksu määrättiin tai olisi pitänyt määrätä.

56 § Muutoksenhaku

Laboratorion hyväksymistä koskevaan 49 a §:ssä tarkoitettuun päätökseen, sertifioijan 49 d §:n 2 ja 4 momentissa tarkoitettuun päätökseen sekä kunnan viranhaltijan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Sertifioijan päätöksestä oikaisuvaatimus tehdään sosiaali- ja terveysministeriölle. Kunnan viranhaltijan päätöksestä oikaisuvaatimus tehdään kunnan terveydensuojeluviranomaiselle ja se on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 49 b §:ssä tarkoitettussa laboratorion hyväksymisen peruuttamista tai toiminnan keskeyttämistä koskevassa asiassa, 49 c §:ssä tarkoitettussa sertifioijan nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa, 49 d §:ssä tarkoitettussa ulkopuolisen asiantuntijan pätevyyttä koskevan merkinnän poistamispäätöstä koskevassa asiassa sekä 15, 27 ja 51–53 §:ssä tarkoitettua kieltoa, rajoitusta ja määräystä koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. *Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.*

Kunnan terveydensuojeluviranomaisella on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen.

Muutosta 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua valvontasuunnitelmaa sekä 51 §:n 3 momentissa tarkoitettua terveydensuojelujärjestystä ja 50 §:n 2 momentissa tarkoitettua taksaa koskevaan päätökseen saa hakea siten kuin kuntalaissa (410/2015) säädetään.

56 § Muutoksenhaku

Laboratorion hyväksymistä koskevaan 49 a §:ssä tarkoitettuun päätökseen, sertifioijan 49 d §:n 2 ja 4 momentin nojalla tekemään päätökseen, 50 §:ssä tarkoitettuun valvonnan perusmaksuun sekä kunnan viranhaltijan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Sertifioijan päätöksestä oikaisuvaatimus tehdään sosiaali- ja terveysministeriölle. Kunnan viranhaltijan päätöksestä oikaisuvaatimus tehdään kunnan terveydensuojeluviranomaiselle ja se on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. *Valvonnan perusmaksun määräämistä koskevassa asiassa oikaisuvaatimus on tehtävä kolmen vuoden kuluessa maksun määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin viimeistään 60 päivän kuluttua päätöksen tiedoksisaannista.*

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 49 b §:ssä tarkoitettussa laboratorion hyväksymisen peruuttamista tai toiminnan keskeyttämistä koskevassa asiassa, 49 c §:ssä tarkoitettussa sertifioijan nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa, 49 d §:ssä tarkoitettussa ulkopuolisen asiantuntijan pätevyyttä koskevan merkinnän poistamispäätöstä koskevassa asiassa sekä 27 ja 51–53 §:ssä tarkoitettua kieltoa, rajoitusta ja määräystä koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Lain 51 ja 52 §:ssä tarkoitettuja voidaan kuitenkin panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

Muutoksenhausta 6 §:ssä tarkoitettua valvontasuunnitelmaa, 51 §:ssä tarkoitettua terveydensuojelujärjestystä ja 50 a §:ssä tarkoitettuja taksoja koskeviin päätöksiin säädetään kuntalaissa (410/2015).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .